

**A micro-study of Greek Female
Immigrants to NZ in the 60s**
An Oral History Project

Interview Transcript

Interviewee: *Akrivi (Voula) Hiotaki /
Misirlakis*

Interviewers: *Athina Tsoulis, Evangelia
Papoutsaki*

Date: *15/4/2011*

Location: *Sydney, Australia*

Additional material:

*Bio details/consent forms/photos/other supporting
documentation/transcript of interview*

Transcription by Lucy Anastasiadou - Hobbs

(**Aθ** – Athina Tsoulis, **Ακρ** – Ακριβή – Akrivi Hiotaki / Misirlakis, **Ευα** – Evangelia Papoutsaki)

This is an interview with Akrivi Hiotaki, A k r I v i H I o t a k i. Voula is her petname or nickname and Marsalaki, Miselaki is the married name.

Ακρ – Right.

Aθ – M i r s

Ακρ - Συγγνώμη δεν είναι καλά είναι M i s i r l a k i s. Το επίθετό μου.

Aθ – A, αχα.

Aθ – So let's say it again: M i r s i l a k i s

Ακρ – No Misirlaka no a, i s.

Aθ – Misirlakis. M i s i r l a k i s.

The interview is for the Greek women oral history and the interview is Athina Tsoulis, A t h i n a T s o u l i s also present is Evangelia Papoutsaki, E v a n g e l i a P a p o u t s a k i.

The interview is taking place at 140 Roberts road, Roberts street, Green Acre

Aθ – It is road...so it is 140 Roberts road, Green Acre, G r e e n A c r e, Sydney, Australia.

The recording equipment is a fostex fr 2 el recorder and akg c 417 pp click on microphones.

This is file number 2:

Aθ – So, Ακριβή μπορείς να μου πεις που γεννήθηκες;

Ακρ – Γεννήθηκα στο χωριό μου, Βας Φακίων, τι άλλο θέλετε;

Aθ – Σε ποιο χρόνο;

Ακρ – Στις 23 Μαΐου του 1944.

Aθ – Και οι γονείς σου;

Ακρ – Οι γονείς μου, τον πατέρα μου τον λέγανε Νικόλαο Χιωτάκη και την μητέρα μου Στυλιανή Χιωτάκη, Στυλιανή Γυπαράκη.

Aθ – Στυλιανή Γυπαράκη.

Ακρ – Γυπαράκη

Aθ – Stiliani Giparaki.

Aθ – και τι δουλειά έκανε ο πατέρας σου;

Ακρ – Είχε πρόβατα, είχε αμπέλια, δέντρα, μπορείς να τον πεις βοσκό, μπορείς να τον πεις, τι να πω τώρα. Αγρότη

Aθ – Αγρότη

Ακρ – Πιο πολύ αγρότης έρχεται από, γιατί ήτανε σε όλες τις δουλειές ήτανε.

Aθ – Ναι και η μητέρα σου;

Ακρ – Η μητέρα μου ήτανε σπίτι και μας έβλεπε και μας περιποιότανε. Δεν έβγαινε έξω.

Aθ – Και είχες αδελφούς και αδελφές;

Ακρ – Έχω. Είμαστε 4 αδελφές και 2 αδέρφια. Η πρώτη μου αδελφή είναι η Ιωάννα, Ασημένια, Ασπασία, Πέτρος, Σπύρος, ποιον ζέχασα; Δεν ζέχασα κανέναν. Η Ιωάννα, Ασημένια, Ασπασία, Πέτρο και Σπύρο.

Aθ – You have got them in here. On the back. Και ο πατέρας σου ήτανε αγρότης και πούλαγε αυτά που, did he sell stuff or?

Ακρ – Ναι έκανε το γάλα από τα πρόβατα το κάνανε τυρί και το πουλούσε. Πουλούσε τα μαλλιά, έβγαζε κήπους που έκανε όσπρια και τα πουλούσε. Έκανε ορισμένα όσπρια που [? 4'44] να τα πουλήσει. Και για το σπίτι μας. Εμείς μαζεύαμε, είχαμε τις ελιές και βγάσαμε λάδι. Αυτό ήτανε το γυναικείο εισόδημα που κάναμε μονάχα, δηλαδή ακόμα και τώρα έτσι είναι μονάχα οι ελιές αλλά το χωριό μας είναι μικρό και δεν είναι σε μέρος που να έχει, να έχει δουλειές για τις γυναίκες. Είναι πετρώδης το χώμα δεν έχει νερό για να κάνουνε, να επεξεργαστούνε την γη. Και έτσι θέλουμε, και να θέλουμε να εργαστούμε πρέπει να φύγουμε από το χωριό, αυτοί που εργάζονται έχουν φύγει από το χωριό. Δεν...παρόλο που τώρα έχουνε αρχέψει και κάνουνε ξενοδοχεία, έχουνε μαγαζιά, έχουνε χασάπικα, έχουνε από όλα τώρα. Στο χωριό. Διότι όπως τα έκαναν τώρα και τα μαζέψανε έχουνε μαζέψει στο χωριό μου είναι στη μέση πολλά χωριά και έχουνε κάνει το γυμνάσιο, έχουνε κάνει το δημοτικό, έχουνε κάνει τα σφαγεία, αυτά που τα έχουνε κάνει μέσα στο χωριό μου. Και έτσι τώρα είναι πιο...

Aθ – Είναι πόλη τώρα.

Ακρ – Δεν μπορεί να την πεις...χωριό είναι, δεν μπορεί να γίνει πόλης γιατί είναι λίγα τα σπίτια. Δεν μπορεί να την πεις πόλη αλλά είναι πιο καλά τώρα.

Ευαγ – Έχει πιο πολλές δουλειές.

Ακρ – Ναι έχουνε ανοίξει και ξενοδοχεία, έχουνε χτίσει ξενοδοχεία, και έτσι έχουνε εστιατόρια, είναι παραθαλάσσιο, και έρχεται κόσμος. Είναι καλύτερα από τότε. Τώρα από τότε που ζούσα εγώ εκεί.

Αθ – Όμως αυτά τα χρόνια πως ήτανε η ζωή;

Ακρ – Τι να σας πω τώρα. Που θυμάμαι πολύ λίγα διότι έφυγα 13 χρονών από το χωριό. Και πήγα στα Χανιά. Τα παιδικά μου χρόνια ήτανε όμορφα. Παρόλον που ήτανε δύσκολα γιατί είμαστε έξι παιδιά και δούλευε μονάχα ο πατέρας μου και δεν ήταν, πάντοτε ποτέ δεν μας έλειψε τίποτα, τα είχαμε πάντοτε όλα. Δεν είχαμε υπερλούξ πράγματα αλλά ποτέ δεν μας έλειψε τίποτα. Μετά πήγε ο μεγάλος ο αδελφός μου ο Πέτρος στα Χανιά και πήγα και εγώ και ζούσα και εγώ έμαθα να μεντάρω κάλτσες. Αν ξέρετε, εδώ δεν το κάνουν.

Αθ – Ναι, ναι.

Αθ – Όμως πριν πήγες εκεί όταν ήσουνα μικρή, γεννήθηκες όταν τον πόλεμο είχε τελειώσει almost, almost.

Ακρ – Νο, στον πόλεμο μέσα γεννήθηκα διότι μου έχει πει η μητέρα μου ότι οι Γερμανοί είχανε δώσει άδεια στον πατέρα μου να μπορεί να βγαίνει να πηγαίνει τα πρόβατά του, να σκάβει να κάνει δουλειές για να έχουνε φαί τα παιδιά του. Και τον βοηθούσαν οι Γερμανοί ξέρεις του είχανε δώσει φυλλάδιο και η μητέρα μου έλεγε ότι πολλές φορές που με κρατούσε που περνούσαν οι Γερμανοί ξέρεις γιατί το σπίτι μας για να πάνε εκεί που είχαν τη βάση τους οι Γερμανοί έπρεπε να περάσουν από το σπίτι μας. Περνούσανε και μας χαιδεύανε και μας δίνανε μπισκότα ή κάτι που κρατούσανε επειδή είμαστε μωρά και εμένανε η μητέρα μου εγώ ήμουνα μικρή, πολύ μωρό μωρό

Ευαγ – μωρό

Ακρ – μωρό μωρό, ο αδελφός μου όμως τα θυμάται οι αδελφές μου τα θυμούνται, οι μεγάλες μου οι αδελφές τα θυμούνται όλα αυτά.

Αθ – Και τι θυμούνται αυτοί

Ακρ – Τώρα τι θυμούνται. Θυμούνται ότι έπρεπε να είναι ορισμένη ώρα έξω σε ορισμένα μέρη να πάνε αν δεν μπορούσανε ελεύθερα να πάνε πουθενά παρόλο που είχανε χαρτιά ορισμένοι διότι στο χωριό οι χωριανοί δεν φέρανε αντίσταση στους Γερμανούς, τους δώσαν ότι θέλανε για να μην τους πειράζουνε. Και έτσι εμάς στο χωριό μας δεν πειράζανε ξέρεις τόσο πολύ όσο σε άλλα χωριά. Σε άλλα χωριά στο Βουβά, στα Σπέρνου δεν πειράζανε τίποτα, στο Βουβά όμως, αλλά εκεί είναι και άλλα χωριά που έρχονται κάτω. Γιατί όπως εμείς – στα χωριά μου – καθόμαστε σε άλλο μέρος το καλοκαίρι και σε άλλο μέρος το χειμώνα. Καταλάβατε και το καλοκαίρι, ορισμένοι πηγαίνουνε στην Τιμβρο ή στα Σκύβου ή σε άλλα χωριά και μετά κατεβαίνουνε στο Βουβά, και ορισμένοι εκάνανε αντίσταση και έχουνε σκοτώσει και εκεί, δεν είναι που είμαστε free από όλα, αλλά έχουνε βοηθήσει και άλλα, πολλά άτομα μέσα στο χωριό. Όποιος δεν τους πείραζε τους προστατεύανε.

Αθ – So, ήρθανε και φέρνανε φαγί και ότι θέλανε

Ακρ – Σε αυτό τώρα

Αθ – Δεν θυμάσαι, ναι

Ακρ – Ξέρω ότι στο σπίτι μας στο Ασβέντου, έχει, είναι σε ένα πολύ μεγάλο μέρος, πολύ ψηλά, και για να κατεβείς κάτω έχει χτίσει, τι να σας πω τώρα, τοίχο ξέρεις και είναι πιο ψηλό. Πιο ψηλό από αυτό. Μιάμιση φορά όπως αυτό. Και ο τοίχος ήταν τόσο φαρδύς και ήτανε κούφιος μέσα, ξέρετε τι θέλω να σας πω.

Αθ – tunnels, tunnels?

Ακρ – Και βάλανε όχι tunnels ήταν σαν

Αθ – cave

Ακρ – σαν να είναι αυτός ο τοίχος

Αθ – Ναι

Ακρ – και είναι κούφος και είχε ενδιάμεσα ξέρεις μπορούσες και βάζανε πράγματα μέσα.

Αθ - cellar

Ευαγ – What they were putting there?

Ακρ – το τυρί...για να μην μπορούνε να το βρούνε να το πάρουνε.

Ευαγ – το κρύβανε. It was a natural hiding place. So from outside it looked like a wall...

Ακρ – Hiding place...

Αθ - ...a wall...but inside...

Ευα – but inside was empty they could hide things, so this is how they were keeping

Ακρ – Yeah. Είχανε μεγάλες πέτρες ξέρεις που τις σηκώνανε και...

Αθ - ...ναι...ναι

Ακρ – Εγώ αυτό δεν το έφτασα γιατί μετά το είχανε γιμώσει γιατί μετά εμείς που είμασταν πιο ελεύθεροι και αυτό το γιμώσανε πέτρες γιατί ήτανε και του [? 11'20] τα παιδιά και τα αγόρια ξέρεις και να μην πάθουμε τίποτα το γιμώσανε, του βάλανε πέτρες και το γιμώσανε.

Ευαγ – Αλλά τότε δηλαδή το χρησιμοποιούσανε

Ακρ – Το χρησιμοποιούσανε, τότε το χρησιμοποιούσανε για να κρύβουνε πράγματα, ορισμένα πράγματα που δεν μπορούσανε να βρούνε, όπλα έχω ακούσει. Ο πατέρας μου δεν είχε όπλα, αλλά, συγγνώμη, ορισμένοι είχανε όπλα και τα κρύβανε. Τα κρύβανε έτσι για να μην τα βρούνε οι Γερμανοί γιατί άμα τα βρίσκανε...

Aθ – So, όταν your first memories of, αυτά που θυμάσαι

Ακρ – My first memories, first memories. Τι να σας πω τώρα. Θυμάμαι που ο πατέρας μου έβγαινε χειμώνα και έπερνε τα πρόβατα και τα πήγαινε στην άλλη άκρη της Κρήτης που δεν χιόνιζε και έπερνε φαί να φάνε. Θυμάμαι που έκλαιγα γιατί ήμουν το αγαπημένο πρόσωπο του πατέρα μου και ποτέ δεν μου χαλούσε χατήρι ενώ η μητέρα μου ήτανε αυστηρή. Και θυμάμαι ορισμένα πράγματα που έτσι με τα αδέρφια μου, με τους φίλους που είχα γύρω γύρω που παίζαμε, θυμάμαι που δεν είχαμε παιχνίδια, όπως είναι τώρα που να παίζουνε και θυμάμαι που φτιάχναμε κούκλες και βάζαμε τα ζύλα, και κάναμε πανιά και φτιάχναμε κούκλες και παίζαμε. Το σχολείο. Από το σχολείο δεν έχω και πολύ όμορφα, να θυμάμαι όμορφα το σχολείο, διότι ήτανε και τα μεγάλα παιδιά που είχαμε το πόλεμο και εμείς με τα μικρά, τα μεγάλα ήταν, ήτανε μονοτάξιο ξέρετε. Το σχολείο ήτανε ένα μεγάλο

Aθ – One class

Ακρ – μεγάλο δωμάτιο και ήτανε όλα τα παιδιά μέσα. Και τα μεγάλα παιδιά κάνανε αταξίες γιατί δεν τους άρεσε η δασκάλα να τους πει μα αυτό πρέπει να κάνεις, ήτανε, ορισμένα παιδιά ήτανε 20 – 21 χρονών. Μέσα στο σχολείο να μάθουνε. Και θυμάμαι ότι η δασκάλα, γιατί τότε χτυπούσανε, τώρα δεν χτυπάνε, τότε είχανε και

Ευαγ - ...βέργα

Ακρ - ...βέργα...θυμάμαι που ανοίγανε τα παράθυρα και φεύγανε, πηδούσανε έξω από το σχολείο και φεύγανε. Θυμάμαι αυτό το θυμάμαι.

Ευαγ – Γιατί είχατε παιδιά 20 χρονών στο σχολείο;

Aθ - Στο σχολείο διότι ήτανε ο πόλεμος και είχανε σταματήσει με τον πόλεμο και μετά που άρχεψα εγώ και έφυγε ο πόλεμος και ταχτοποιηθήκαμε κάπως τα παιδιά αρχέψανε να μάθουνε έστω και το όνομά τους να γράφουνε. Να διαβάζουνε κάτι γιατί ήτανε δύσκολα αυτά τα χρόνια.

Aθ – Ναι και πόσα χρόνια είχες στο σχολείο;

Ακρ – Έξι χρόνια το δημοτικό.

Aθ – Ναι, και δεν σου άρεσε πολύ;

Ακρ – Τι να πω τώρα. Το σχολείο ίσως και να μου άρεσε αν ήτανε διαφορετικές οι συνθήκες. Αυτό που δεν μου άρεσε ήτανε που η δασκάλα στην μέση του θα πήγαινε να μαγειρεύε, γιατί ήτανε το σχολείο δίπλα, μονοκόματο, το σχολείο ήτανε χωρισμένο και ήτανε το μέρος που έμενε η δασκάλα. Και μας έκανε μάθημα και μαγειρεύε. Ήθελε νερό ξέρεις τώρα είναι οι βρύσες παντού είναι τα φώτα έχουνε ευκολίες όπως τις έχουμε και

εδώ είναι και εκεί τώρα, αλλά τότε που ήμουνα εγώ μικρή έπρεπε να πάμε να φέρουμε τη στάμνη με το νερό. Και έπρεπε να πάμε στο πηγάδι να της φέρουμε το νερό. Αυτά δεν μου αρέσανε. Διότι στο σπίτι η μητέρα μου με τον πατέρα μου δεν με αφήνανε να τα κάνω και αυτό δεν μου άρεσε. Έχει μείνει μέσα.

Aθ – Ναι και τους είπες τους γονείς σου ότι έπρεπε να κάνεις τέτοια πράγματα;

Ακρ – Πως δεν τους είπα, το σχολείο... το σπίτι μας είναι έτσι και το σχολείο είναι εδώ. Και η Αγία Παρασκευή είναι εδώ. Το σπίτι μας με την Αγία Παρασκευή είναι ένα. Τώρα έχουνε κάνει δρόμο έτσι και έχουνε χωρίσει το σχολείο από το σπίτι, έχουνε πάρει ένα κομμάτι από το σχολείο, την αυλή της Αγίας Παρασκευής, την αυλή του σπιτιού μας και έχουνε κάνει δρόμο και πέρασε και μας έχουνε χωρίσει αλλά τότε που πήγαινα εγώ στο σχολείο αυτός ο δρόμος δεν υπήρχε, ήτανε το πίσω μέρος του σχολείου ήτανε η αυλή μας. Και πως δεν βλέπανε, βλέπανε. Και αυτό πολλές φορές δεν ξέρω γιατί γινότανε αυτό, τώρα δεν μπορεί να γίνει αυτό. Είναι πολύ διαφορετικά η ζωή.

Aθ – Ναι σε αυτά τα χρόνια είχανε πολύ σεβασμό για δασκάλα, για teachers is that alright?

Ακρ – Teachers.

Ευαγ – Σεβασμό για την δασκάλα δεν της λέγανε τίποτα

Aθ – Σαν γιατροί.

Ακρ – Και εμείς πως μορφωθήκαμε.

Aθ – Ναι

Ακρ – Εμείς τώρα ξέρουμε να γράψουμε, να γράψω έτσι πρέπει να ρωτήσω, αν ζούσε ο συγχωρεμένος ο άντρας μου, για να έγραφε ένα γράμμα, έπρεπε να ρωτήσω. Να του πω αυτή η λέξη πως γράφετε; Ε, μα γιατί να μην ξέρω να γράφω, να διαβάσω διαβάζω, αλλά διάβαζω και τα εγγλέζικα, δεν γράφω εγγλέζικα αλλά τα διαβάζω τα εγγλέζικα.

Aθ – Α, δεν σας μάθανε τίποτα;

Ακρ – Όχι και πολλά πράγματα. Η μητέρα μου δεν ήξερε γράμματα, γιατί είχε πεθάνει η μητέρα της και ο πατέρας της ξαναπαντρεύτηκε και η δεύτερη του γυναίκα δεν τα ήθελε να πηγαίνουνε στο σχολείο. Και δεν ήξερε η μητέρα μου να διαβάσει και να γράψει. Και έτσι δεν ξέραμε και πολλά πράγματα. Πέρα από τον αδελφό μου τον Πέτρο που τον στείλαμε σε σχολεία έξω γιατί τα υπόλοιπα δεν ξέρουμε κανονικά.

Aθ – Γιατί τον στέλανε αυτόν έξω; Το ξέρουμε όμως θα θέλαμε να μας το πεις.

Ευαγ – Ήτανε ο πιο μικρός;

Ακρ – Όχι είναι πιο μεγάλος 8 χρόνια από εμένα. Ήτανε, του αρέσανε τα γράμματα, ήθελε να φύγει από το χωριό, και νομίζω και οι γονείς μου θέλανε να κάνουνε, να τον διώξουνε από το χωριό, να μην μείνει έτσι.

Αθ – Και ήτανε αγόρι.

Ακρ – *E, ήτανε και το αγόρι.*

Αθ – Ναι αυτό πρέπει να το πούμε.

Ακρ – *A, τον μικρό μου αδελφό δεν τον κάναμε έτσι.*

Αθ – Ναι όμως ο πρώτος, ο μεγαλύτερος αδελφός always got the best.

Ακρ – *Yes.*

Ευαγ – Ήτανε και το θέμα, πόσο χρήματα. Δεν μπορούσαν να τους σπουδάσουνε όλους.

Ακρ – *Όχι γιατί εμείς δουλεύαμε για αυτόνε. Γιατί ήθελε πλύστες ήθελε δωμάτια, ήθελε δασκάλους, ήθελε...τα συνηθισμένα που έχουμε.*

Αθ – *A, δεν ήτανε ότι οι γονείς σου δεν ξέρανε για τέτοια πράγματα όμως είπανε τον μεγάλο γιο*

Ακρ – *Δεν μπορώ να πω γιατί ο πατέρας μου είχε πάει Τετάρτη γυμνασίου. Ο πατέρας μου είχε πάει και γυμνάσιο. Παρόλο που τώρα σε αυτά τα σχολεία, που πηγαίνανε τώρα εμείς δεν τα μαθαίνανε τα παιδιά ούτε να περάσουνε σχεδόν όλο το πανεπιστήμιο. Αλλά δεν ξέρω στην Ελλάδα τώρα πως είναι. Αλλά εδώ πέρα τα σχολεία δεν είναι, στην Νεοζηλανδία είναι πιο καλά τα σχολεία παρά εδώ. Τα παιδιά μου ήρθανε μεγάλα εδώ πέρα και η κόρη μου λέει μαμά, τα μαθήματα που κάνω τώρα στο γυμνάσιο εγώ τα έκανα στην Τετάρτη δημοτικού στην Νεοζηλανδία. Η Νεοζηλανδία, η παιδεία της Νεοζηλανδίας είναι πιο καλή από εδώ πέρα. Εδώ πέρα είναι πολλά τα παιδιά δεν ξέρω. Είναι πολυκοσμία.*

Αθ – Στην Αυστραλία λες;

Ακρ – *Ναι η Αυστραλία από την Νεο Ζηλανδία.*

Ευαγ – Συγκρίνει την Αυστραλία με Νεο Ζηλανδία.

Ακρ – *Είναι καλύτερα, η παιδεία και η υγεία για τις γυναίκες της Νέας Ζηλανδίας δεν την πιάνει κανένα κράτος. Κανένα.*

Αθ – Που έμενες στην Νέα Ζηλανδία;

Ακρ – *Στο Ουέλλινγκτον.*

Αθ – Σε ποιο suburb?

Ακρ – *Έμενα στο Mt Victoria*

Aθ – Ξέρεις είναι ποιο μέρος είσαι πόσο καλό είναι το σχολείο. Εδώ στην Αυστραλία έχουνε πολύ, πολλά καλά σχολεία, όμως είναι από το μέρος που είναι

Ακρ – Εδώ πέρα αν θες να μάθεις, δεν είναι που δεν μαθαίναυνε, γιατί και εμένα τα παιδιά μου δεν πήγανε σε private σχολεία.

Aθ – No, no, no. Όχι. Το ξέρω αυτό

Aθ – Anyway, we will get to Australia. We are still in Crete.

Ακρ – Στην Κρήτη

Aθ – Ναι. So όταν ήσουνα, so, you seem quite angry about not getting any education.

Ακρ – Όχι angry διότι ήξερα ότι δεν μπορούσαμε να, με τους γονείς μου δεν είμαι angry...

Aθ – No.

Ακρ – Είμαι angry με όλο το χωριό που αφήνανε τους δασκάλους και μας εκμεταλλευότανε. Και βγάζανε χρήματα ενώ πληρωνότανε και βγάζανε επιπλέον χρήματα από εμάς και εμείς δεν μαθαίναμε γράμματα. Σε αυτό είμαι upset.

Aθ – So do you think they didn't have high ambitions for you the teachers?

Ακρ – It's not just me.

Aθ – No for all the children in the village.

Ακρ – I am talking just individual, me

Aθ – Yeah

Ακρ – for that. I am talking the whole village. Όλα τα παιδιά.

Aθ – Ναι

Ακρ – Γιατί από το χωριό μου στην ηλικία τη δικιά μου τα περισσότερα παιδιά μείνανε στο χωριό. Τώρα μετά, άμα δεν ξέρεις και γράμματα, δεν μπορείς να βρεις και μία δουλειά. Εύκολα. Και έτσι φύγαμε τα περισσότερα στην ηλικία τη δικιά μου τα περισσότερα έχουνε φύγει Αμερική, Αυστραλία, Καναδά, Γερμανία, έχουνε φύγει, τώρα το χωριό, τα μικρά μικρά παιδιά που έχουνε γεννηθεί τώρα τα παιδιά που είναι στην ηλικία των παιδιών μου έχουνε φύγει και έχουνε πάει στα Χανιά, δηλαδή δεν είναι και πολλά άτομα τώρα που είναι.

Aθ – Όμως ο αδελφός σου που σπούδαξε έμεινε στο χωριό;

Ακρ – Όχι. Όχι ήτανε στο χωριό μέχρι που παντρεύτηκε. Μετά που παντρεύτηκε έφυγε στα Χανιά.

Αθ – Δεν θα ήτανε οι δουλειές εκεί. Όπως είπες πριν, Τώρα μπορεί να είναι θυμό όμως

Ακρ – Στην δουλειά που έκανε στο τέλος ο αδελφός μου. Γιατί πήγε από ιερατική σχολή, πήγε γυμνάσιο, πήγε ξυλουργός, και στο τέλος ήτανε σε οικοδομές. Και έβρισκε δουλειά και στα χωριά. Γιατί οι οικοδομές χτίζουν σπίτια, χτίζουν και έβρισκε αλλά και τα παιδιά του δεν ξέρω δεν θέλανε να μεγαλώσουνε στα χωριά, δεν ξέρω γιατί, έφυγε στα Χανιά.

Αθ – Everyone wants excitement. So, η ζωή σου στο χωριό ήτανε καλά. Καλά πέρασες. Δεν σου άρεσε το σχολείο

Ακρ – Έχασε το σχολείο.

Αθ – Ναι

Ακρ – Η ζωή μου μέσα στο σπίτι μας είμαστε πολύ αγαπημένα.

Αθ – Και είχατε φαί...

Ακρ – Ναι

Αθ – Δεν πήγατε πεινασμένοι. Πεινα...how do you say it?

Ευα – Δεν πεινάσατε

Ακρ – Όχι ποτέ δεν θυμάμαι να μην είχαμε κρέας σπίτι ή τυρί και τέτοια που είχε ο πατέρας μου. Είχαμε πάντοτε θυμάμαι την μητέρα μου και το τσιγάριζε το κρέας αν ξέρετε τι λέω. Και μετά το έβαζε σε κουρούπια και το έβαζε λάδι και το σκέπαζε. Δεν είχαμε ψυγείο δεν είχαμε ρεύμα. Και έτσι το κρατούσε, το ίδιο έκανε και με το τυρί. Και το έβαζε, και είχαμε πάντοτε, πάντοτε, ποτέ δεν θυμάμαι να πεινάμε. Ποτέ μπορεί να μην είχαμε άλλα πράγματα ρούχα και αυτά αλλά στο φαί ποτέ δεν μας έλειπε, ποτέ.

Αθ – Και τι θυμάσαι από, you know family things που κάνατε σαβατοκύριακο, τα βράδια; Περνάγατε ωραία;

Ακρ – Τώρα βράδια. Καμιά φορά καθόταν η ηλικιωμένη και μας έλεγαν παραμύθια, τα μεγάλα διάβαζαν βιβλία, παραμύθια ότι βρρίσκανε τώρα μπροστά τους. Και κουβεντιάζαμε. Τότε ήτανε οι λάμπες, το φως δεν ήτανε και τόσο πολύ και έτσι κοιμόμαστε και πιο νωρίς. Τώρα έχουμε φώτα και...

Αθ – So, έπαιζες με άλλα παιδιά ή μόνο με τις αδελφές σου;

Ακρ – Όχι έπαιζα με άλλα παιδιά. Και με άλλα παιδιά πιο πολύ έξω στην αυλή της Αγίας Παρασκευής εκεί μαζευόμαστε τα παιδιά και παίζαμε το κουτσό, αν ξέρεις και εσύ τι λέω

Αθ – Ναι, ναι.

Ακρ – το ξυλίκι...

Ευαγ – Ξυλίκι, τι είναι το ξυλίκι;

Ακρ – Αχα, είναι ένα μεγάλο ξύλο και έχεις ένα μικρό και το χτυπάς και πάει, είναι όπως τι να σου πω τώρα. Όπως παίζουνε εδώ το κρίκετ, κάτι τέτοιο παρόμοιο είναι αλλά εμείς δεν είχαμε αυτά τα πράγματα και παίζαμε με ξύλα. Της μητέρας μου δεν της άρεσε να παίζω αυτό το παιχνίδι.

Ευαγ – Γιατί

Ακρ – Διότι είναι αντρικό.

Αθ – Και όταν ήσουν 13 χρονών είπες ότι έφυγες από το χωριό, και πήγα στα Χανιά και νοικιάσαμε ένα διαμέρισμα και μέναμε με τον αδελφό μου. Ο αδελφός μου δούλευε στις οικοδομές και εγώ πήγα και έμαθα μηχανή και έραβα κάλτσες αλλά δεν έβγαλα και πολλά χρήματα αλλά κάπως περνούσε η ώρα μου.

Αθ – Ο μικρός σου αδελφός ήτανε ή ο μεγάλος;

Ακρ – Ο μεγάλος

Αθ – Ο μεγάλος

Ακρ – και τον έπλαινα και μαγείρευα.

Αθ – Α, εσύ τον κοίταγες;

Ευαγ – Του κρατούσες το σπίτι;

Ακρ – Ναι, 13 χρονών.

Αθ – Ναι και what did you think about that?

Ακρ – I loved it

Αθ – You loved it?

Ακρ – I loved it

Αθ – Γιατί;

Ακρ – Όλα μου τα αδέρφια τα αγαπάω αλλά τον αδελφό μου αυτόν έχουμε ένα special bond. Είναι κάτι ζέρεις που είναι διαφορετικό. Δεν ξέρω όλα μου τα αδέρφια τα αγαπάω, τα υπεραγαπάω, αυτόν που είναι στην New Zealand κάθε βδομάδα μιλάμε, τα Χριστούγεννα και το New Year εγώ εκεί έκανα είχα και μετά ήρθανε και αυτοί εδώ πέρα, είμαστε αγαπημένη οικογένεια. Αλλά με τον μεγάλο μου αδελφό έχω κάτι σπέσιαλ.

Αθ – So έχεις εσύ παιδιά, κορίτσια και αγόρια.

Ακρ – Έχω ένα κορίτσι και πέντε αγόρια.

Αθ – Ένα κορίτσι Σοφία. Και άμα της είπες της Σοφίας 13 χρονών να πάει να φυλάξει τον αδελφό της και να πλύνει και να μαγειρεύει τι θα έλεγε;

Ακρ – Μπα αποκλείεται τώρα αυτή

Αθ – Ναι γιατί;

Ακρ – Διότι, δεν ... Η ζωή είναι πολύ διαφορετική από αυτή που ζήσαμε εμείς. Εμάς η ζωή μας ήτανε πολλά πολλά διαφορετικά, έχουμε μάθει διαφορετικά. Οι γονείς μας μέσα στο χωριό κάναμε όλα από μικρά ενώ εδώ πέρα έχουμε buttons, μην ξεχνάς ότι πλένουμε τα πιάτα έχουμε κουμπιά, πλένουμε, μαγειρεύουμε με κουμπιά, τι κάνουμε τώρα τίποτα δεν κάνουμε. Ενώ τότε έπρεπε να βάλουμε φωτιά να μαγειρέψουμε. Για να... τίποτα δεν γινότανε όπως είναι εδώ πέρα. Και έτσι από τα μεγαλύτερα μου αδέρφια μαθαίνανε και τα μικρότερα.

Ευαγ – Everyone was involved in keeping up the house. A child of 13 years old was not a big deal you know.

Αθ – I know. Δεν ήτανε τα χρόνια ήτανε ότι ήσουνα κορίτσι. Άμα ήσουνα αγόρι δεν θα ήσουνα, δεν θα θέλανε να φυλάξεις τον αδελφό σου να μαγειρεύεις και να πλένει

Ακρ – Όχι σε αυτό δεν νομίζω ότι είναι σωστό. Διότι άμα ξέρω αδέρφια που δεν είχανε αδελφές και φύγανε από το χωριό και πήγανε στα Χανιά και κάνανε τα δύο αδέρφια δουλεύανε

Αθ – Ναι άμα δεν είχανε...

Ακρ – Κάνανε όλες τις δουλειές μόνα τους.

Αθ – Όμως αυτά τα χρόνια ήτανε πολύ οι γυναίκες κάνανε αυτό και τα αγόρια εκάνανε αυτό.

Ακρ – Ναι

Αθ – Ήτανε πολύ

Ακρ – Δεν είναι όπως τώρα.

Αθ – Όχι όπως τώρα. Τώρα οι άντρες φυλάνε μωρά, μαγειρεύουνε, όμως αυτά τα χρόνια ήτανε, δεν...

Ακρ – ναι...σε αυτά τα χρόνια δεν θυμάμαι τον πατέρα μου ποτέ να μαγειρέψει, ε, θα μαγειρεύε άμα ήτανε μόνος του φυσικά για την...αλλά στο σπίτι άμα είμαστε στο χωριό που είμαστε όλοι μαζί ποτέ δεν τον θυμάμαι ούτε να βάλει να φάει.

Αθ – Ναι το ξέρω.

Ευαγ – He had a tough life keeping the sheep up in the mountains.

Ακρ – *Oh yeah that's true. That's true. The life is different. Τώρα ζούμε μια πολύ διαφορετική ζωή*

Αθ – Ναι

Ακρ – *Και οι γυναίκες έχουμε πάρει το πάνω χέρι τώρα.*

Αθ – Ναι. Well just as well. So, ήσουνα 13 χρονών και πόσες ώρες την ημέρα έκανες darn socks;

Ακρ – *Όση ώρα είχα δουλειά.*

Αθ – Α

Ακρ – *Διότι ήμουνα unexperienced δεν είχα πολύ experience και δεν είχα πολύ δουλειά σε 20 μέτρα που ήτανε κάποια άλλη που έραβε χρόνια και ήξερε να κάνει τις ραφές. Να μην φαίνονται και όλα αυτά. Και δεν είχα πάρα πολύ δουλειά. Αλλά περνούσε η ώρα μου λίγο.*

Αθ – Ναι

Ευαγ – Το κάνατε στο σπίτι αυτό ή κάπου αλλού;

Ακρ – *Όχι. Όχι.*

Ευαγ – Που πηγαίνατε;

Ακρ – *Σε ένα μαγαζί που πουλούσε ηλεκτρικά είχα βάλει, με αφήσει ο κύριος αυτός χωρίς να πληρώνω νοίκι και είχα βάλει ένα τραπεζάκι και είχα βάλει την μηχανή απάνω και την καρέκλα.*

Ευαγ – Και που ήτανε αυτό στα Χανιά;

Ακρ – *Είναι, τώρα, η Κλινική του Μαργαρίτη αν ξέρεις.*

Ευαγ – Κάπου στο κέντρο.

Ακρ – *Ναι είναι στο κέντρο κοντά στην αγορά.*

Ευαγ – Α στην αγορά

Ακρ – *Όχι μέσα στην αγορά, είναι κοντά. 5 λεπτά.*

Ευαγ – Και είσαстан 13 χρονών κορίτσι και είχατε το δικό σας το τραπεζάκι

Ακρ – *Yeah.*

Ευα – με την μηχανή

Ακρ – Ναι. Τώρα παίζουνε με τις κούκλες ακόμα.

Αθ – Ναι. Και σου άρεσε να ήσουνα σε μεγαλύτερη πόλη;

Ακρ – Ναι μου άρεσε. Μου άρεσε στα Χανιά, μου αρέσει. Είναι ωραία πόλις τα Χανιά. Έχετε πάει;

Αθ – Όχι ακόμη. Θα πάμε το July.

Ακρ – Good. Enjoy it.

Αθ – I will.

Αθ – Και τα λεφτά that you earned τα έδωσες στον αδελφό σου;

Ακρ – Ψώνιζα πράγματα που χρειαζόμαστε στο σπίτι. Κάτι που έβλεπα και μου άρεσε ή ψώνιζα κάτι δικό μου. Yeah. Όπως κάνουνε και τώρα οι καρακίτσες.

Αθ – Ναι. Και πόσα χρόνια φύλαγες τον αδελφό σου;

Ακρ – Ω, μέχρι δεκαεπτάμισι χρονών ήμουνα στα Χανιά μαζί με τον αδελφό μου. Και μετά έκανα τα χαρτιά και ήρθα στην Νέα Ζηλανδία.

Αθ – Και πως έγινε αυτό;

Ακρ – Τότε η Νεοζηλανδία, η Αυστραλία και ο Καναδάς είχανε στο κράτος το Ελληνικό είχανε πει ότι θέλουνε να πάρουνε παιδιά, κορίτσια και τα βάζανε τα περισσότερα από εμάς που πήγαμε είμαστε σε νοσοκομεία και σε ιδιωτικά σχολεία σε public δουλειές

Αθ – Ναι. Ναι. Όμως πως...

Ακρ – και έτσι το έμαθα. Εγώ τότε ήμουνα στο χωριό ξέρεις

Αθ – Α, είχες φύγει από τα Χανιά;

Ακρ – Ναι πηγαينوερχόμουνα. Δεν καθόμουνα πάντοτε στα Χανιά

Αθ – Ναι

Ακρ – πήγαινα και στο χωριό. Λοιπόν εκεί ήρθε κάποιος ξάδελφος που έμενε στην Αθήνα και όπως κουβεντιάζαμε μου το είπε. Και λέω εγώ θέλω να φύγω.

Αθ – Α πως το είπες αυτό;

Ακρ – Ήθελα να φύγω.

Aθ – Γιατί;

Ακρ – Δεν ξέρω. Ούτε μπορώ να καταλάβω γιατί και τι ήξερα ούτε τι ώρες είχαμε ούτε τηλεόραση δεν είχαμε, ούτε ράδιο δεν είχαμε και τίποτα και πως μου άρεσε να φύγω ήθελα να φύγω. Δεν ήθελα να καθήσω.

Aθ – So, ήθελες να φύγεις πριν που άκουσες απ' αυτό;

Ακρ – Ναι.

Aθ – Α, πότε ήτανε, πόσο χρονών ήσουνα όταν το πρωτοσκέφτεσαι;

Ακρ – Ω, ήμουνα από 17 χρονών, 18 που πήγα στα Χανιά και ξέρεις είχα φίλες και είχανε δικούς τους στην Αμερική, στην Γερμανία και κουβεντιάζαμε και αυτά και από τότε ξέρεις ήθελα να φύγω. Ο συγχωρεμένος ο πατέρας μου δεν ήθελε να φύγω

Aθ – Και τι λέγανε για τη Γερμανία και την Αυστραλία; Και την Αμερική;

Ακρ – Δεν θέλανε, δεν θέλανε.

Aθ – Ναι το ξέρω όμως οι φιλενάδες σου τι λέγανε;

Ακρ – Ότι είναι πιο καλή η ζωή, ότι έχουνε χρήματα αλλά δεν ξέρανε ότι πρέπει να δουλέψεις για να έχεις χρήματα, δεν ξέρανε ότι η γλώσσα είναι πολύ δύσκολη και όπως θα [? 34 '19] δεν θα μπορούσες να συνεννοηθείς. Δεν θα ξεχάσω εγώ πήγα Whanganui, που πήγα στην Νεοζηλανδία πήγα Whanganui, και πολύ ζέστη, ήθελα κρύο νερό και δεν ήξερα να βρω το ψυγείο. Είμαστε σε ένα νοσοκομείο και είμαστε στην τραπεζαρία που τρώγανε οι γιατροί και τα ψυγεία, κουζίνες ήτανε όλα σε ένα τοίχο, ένας τοίχος και κάθε ένα είχε πλάι πόρτα που έπρεπε να βρεις. Εγώ που να ξέρω τέτοια πράγματα. Και παίρνω μία κοπέλα και της λέω, πήγα στην βρύση και άνοιξα την βρύση και της λέω 'no good' με τα νοήματα και με πήγε και μου έδειξε που είναι το ψυγείο.

Aθ – Όμως πριν να σκέφτεσαι να φύγεις η ζωή σου, δούλευες για τον αδελφό σου έκανες τις κάλτσες, και...

Ακρ – Ωραία ήτανε η ζωή μου. Δεν μπορώ να πω γιατί είχαμε κάνει τις βόλτες μας, είχα την αδελφή μου εκεί πέρα με τον άντρα της, είχα φίλους, είχα κάνει πολλές φιλενάδες. Βγαίναμε έξω, δεν μπορώ να πω ότι δεν περνούσα καλά και έφυγα διότι δεν περνούσα καλά. Δεν είναι αυτό. Είναι που κάτι πως να το εξηγήσω τώρα. Στο μυαλό ότι η ζωή θα είναι καλύτερη εκεί που θα πας και όχι εκεί που είσαι.

Aθ – You wanted something better.

Ακρ – Yes

Aθ – That you didn't know what. You thought you might find something better.

Ακρ – Δεν ήξερα τι θα βρω. Yes, είναι better. Η ζωή μου εδώ πέρα είναι better απ' ότι είναι άμα ήμουνα στο χωριό. Θα ήμουνα, θα είχα, θα έπρεπε να μαζεύω, έπρεπε να κάνω

δουλειές στο χωράφι διότι ο άντρας μου ήταν αγρότης και θα ήμουν στο χωριό και οι δουλειές του χωριού δεν είναι και τόσο όσο είναι εδώ πέρα.

Aθ – Ναι

Ακρ – Εδώ ναι μεν δούλευα, είχα και τα παιδιά μου τα έπαιρνα στο μαγαζί, ήταν δύσκολο αλλά ήταν διαφορετικά η ζωή δεν ήταν το έξω η ζωή.

Aθ – Σο, έβλεπες ότι η ζωή για την γυναίκα ήταν σκληρή.

Ακρ – Βέβαια!

Aθ – Και δεν ήθελες αυτή την ζωή για τον εαυτό σου;

Ακρ – Όχι.

Aθ – Και οι αδελφές σου είχαν παντρευτεί;

Ακρ – Ναι η μικρή. Η μικρή είναι 6 σχεδόν 7 χρόνια πιο μικρή από μένα και παντρεύτηκε πολλά κάπου 30 χρόνια είναι παντρεμένη αυτή τώρα. 30-31 έχει παντρευτεί μετά που γύρισα εγώ, που έφυγα εγώ. Δεν ήμουν...

Aθ – Όμως μέχρι ήσουν 17 χρονών είχαν παντρευτεί;

Ακρ – Είχαν παντρευτεί οι 2 πρώτες αδελφές μου, ναι.

Aθ – Ναι. Και προίκα οι γονείς σου έπρεπε να δώσουνε για τις κοπέλες;

Ακρ – Όχι.

Aθ – Δεν δώσανε προίκα;

Ακρ – Όχι

Aθ – Α μπράβο. Πως έγινε αυτό;

Ακρ – Δεν δίνουνε προίκα όλοι. Δεν ζητάνε όλοι προίκα. Δεν ζητάνε προίκα, στο χωριό μου πολύ σπάνια να ζητήσουνε προίκα.

Ευαγ – Επειδή δεν υπήρχε κίολας. The wealth of the people in that part of the island comes from the sheeps and the land and just enough for each to have.

Aθ – Yeah. And other women would say that that was a big thing for them.

Ευα – But not all of them asked.

Ακρ – Σε ορισμένα χωριά στην Κρήτη όπως είναι η Κάρδανο, όπως είναι έχουνε πολλά χωράφια, η ζωή εκεί πέρα είναι διαφορετικά από το δικό μου χωριό. Η Κρήτη θα πάτε να δείτε το difference from one side to the other.

Aθ – Right.

Ακρ – Γιατί εκεί που είναι το χωριό μου εμένα τώρα έχουνε βρει νερά έχουνε τακτοποιήσει αλλά κάθονται. Γιατί έχουμε πολύ μέρος να βάλουμε κήπους, να κάνουνε ντομάτες να κάνουνε ζέρεις τέτοια πράγματα. Είναι μέρος. Αλλά δεν είχανε πεξεργαστεί το νερό να το κατεβάσουνε από εκεί που ήτανε εδώ να το πάνε εκεί

Ευαγ - Very maintenance of the rain, very maintenance, very difficult to cultivate the maintenance

Aθ – So, προίκα was not a big thing for you. And did they try to find you a husband?

Ακρ – Ναι.

Ath- Yes. Τι έγινε;

Ακρ – No

Aθ – Δεν σου νοστήμισε κανένας;

Ακρ – Όχι.

Aθ – Γιατί;

Ακρ – Δεν ξέρω το τυχερό άμα είναι εγώ νομίζω ότι η τύχη έχει γραφτεί καθενός που θα πάει πως θα πάει, και τι θα γίνει. Εγώ έτσι νομίζω. Ένα παιδί που μου έβρισκε η αδελφή μου με τον γαμπρό μου, ήτανε πολύ πλούσιος, πάρα πολύ πλούσιος που δεν θα έπρεπε να κάνω εγώ τίποτα. Όλα θα μου τα πέρνανε έτοιμα. Αλλά ως άνθρωπος δεν μου άρεσε. Ε, τότε ήμουνα και παιδί δεν σκεφτόμουνα εγώ αυτά τα πράγματα. Είμαστε διαφορετικά, δεν, δεν ξέρω τι σκεφτόμουνα εγώ παντρεία και όλα αυτά τότε.

Aθ – Ήθελες κάτι καλύτερο;

Ακρ – Καλύτερο

Aθ – Και άκουσες για την Νέα Ζηλανδία και είπες της μητέρας σου και τι έγινε;

Ακρ – Δεν ήθελαν να φύγουν και έβαλα κάποιον ξαδελφό μου και υπέγραψε για να φτιάξω τα χαρτιά και άμα ήτανε να φύγω στην Αθήνα γιατί πήγα, όπως σας είπα πήγαινα στα Χανιά και γυρνούσα στο χωριό, δεν ήμουνα σε ένα μέρος συνέχεια. Και πήγα να τους χαιρετήσω. Και τότε το μάθανε ότι εγώ είχα κάνει τα χαρτιά και ότι έφευγα.

Aθ – Ω, και τι έκανε;

Ευαγ – Έπαθε σοκ ε;

Ακρ – Ε, ήτανε μεγάλο σοκ. Γιατί στα κορίτσια συνήθως είναι πιο stricky πως να το πω.

Αθ – Ναι, ναι.

Ακρ – Και δεν τους άρεσε αυτό το πράγμα, αλλά δεν μπορούσαν και να με σταματήσουνε. Γιατί είπα ότι θα φύγω και θα φευγα. Δεν μπορούσαν να με σταματήσουνε με καθουδένα τρόπο.

Αθ – Είχες πολύ θάρρος

Ακρ – Και έφυγα πήγα στην Νεοζηλανδία, πέρασα ωραία και εκεί.

Αθ – Και ο αδελφός σου;

Ακρ – Τον έφερα εγώ τον αδελφό μου

Αθ – Ο αδελφός σου he didn't mind you were going to New Zealand?

Ακρ – No

Ευα – Ο μεγάλος σας αδελφός.

Ακρ – Ο μεγάλος μου αδελφός – στην αρχή δεν του άρεσε αλλά εντωμεταξύ ζούσε μέσα στα Χανιά και είχε συναναστροφές με ανθρώπους που είχαν φύγει και είχαν γυρίσει από τη Γερμανία ή από την Αμερική και είχαν κουβεντιάσει και όλα αυτά και ήταν διαφορετικά ο αδελφός μου από τους γονείς μου. Οι γονείς μου δεν ξέρανε που θα πάω και τι θα κάνω και τι θα βρω. Ο αδελφός μου όμως είχε μιλήσει με ανθρώπους που είχαν φύγει, είχαν γυρίσει, ήταν για holiday στην Ελλάδα και έτσι για αυτό μετά ο πατέρας μου και η μητέρα μου αφού τους είπε ο Πέτρος άσετε την και το κράτος μέχρι 2 χρόνια, η Νεοζηλανδία έπρεπε να ξέρουνε που είμαστε. Μας προσέχανε. Και δίνανε παρών στην Αθήνα. Στην Αθήνα ξέρονε...Εμένα στην Αθήνα ξέρονε οπουδήποτε πήγα και τότε πήγα και τότε γύρισα. Διότι το immigration της Νεοζηλανδίας έδινε αναφορά κάθε 3 μήνες ή 6 μήνες στην Αθήνα. Είχανε...έπρεπε να το κάνουνε αυτό. Και γιαυτό πήγαμε και σε κρατικές δουλειές.

Αθ – Ναι γιατί είσαστε ...

Ακρ – Μας πήρε το κράτος, το κράτος πλήρωσε τα εισητήριά μας, πλήρωσε τα έξοδά μας όλα και έτσι και στην Αθήνα που πήγαμε όλα τα πλήρωνε η Νεοζηλανδία, η Αυστραλία και ο Καναδάς. Όλα τα σχολεία που μάθαμε λίγα αγγλικά που πήγαμε 4 μήνες και μάθαμε αγγλικά όλα αυτά είναι πληρωμένα από τα κράτη τα ξένα κράτη. Δεν είναι της Ελλάδας τίποτα.

Ευαγ – Στην Αθήνα κάνατε την εκπαίδευσή σας;

Ακρ – Ναι. Στην Αθήνα.

Ευαγ – Που στην Αθήνα;

Ακρ – Ούτε θυμάμαι τώρα.

Αθ – Και τι έκανες στο σχολείο; Τι έμαθες;

Ακρ – Μαθαίναμε Εγγλέζικα. Είχανε στείλει από την Νεοζηλανδία ήτανε μία, από εδώ ήτανε η μία και η άλλη από τον Καναδά άλλη μία καθηγήτρια που μας μάθαινε οικοκυρικά διότι πολλές πήγανε σε ξενοδοχείο ως καθαρίστριες ζέρεις, εγώ ήμουνα πολύ τυχερή γιατί πήγα στην τραπεζαρία και δεν είχα με αρρώστους δεν είχα να κάνω τέτοια πράγματα, άλλες πήγανε μέσα στο νοσοκομείο και καθαρίζανε. Και έτσι έπρεπε να μάθουμε να στρώνουμε τα κρεβάτια, να καθαρίζουμε οτιδήποτε έχει μία αυτή τη δουλειά έπρεπε να τα μάθουμε όλα. Να σιδερώνουμε, να, όλα όλα αυτά έπρεπε να τα μάθουμε όλα.

Αθ – Και ήξερες κανέναν άλλον που πήγε από το χωριό σου εκεί;

Ακρ – Όχι.

Αθ – Μόνο εσύ;

Ακρ – Από το χωριό μου δεν είχε έρθει κανένας.

Αθ – Ναι;

Ακρ – Είμαι μόνη μου με τον αδελφό μου. Τώρα ο αδελφός μου είναι στην Νεοζηλανδία, εγώ είμαι στην Αυστραλία, τα άλλα μου αδέρφια στην Κρήτη

Αθ – Σκορπισμένοι So, σου άρεσε το σχολείο εκεί;

Ακρ – Ναι μου αρέσανε και οι δάσκαλοι ήτανε πολύ ωραίοι και τα παιδιά. Είμαστε 32 που πήγαμε στην Νεοζηλανδία κάπου 65 παιδιά είμαστε όλα. Άλλοι φύγανε Καναδά, άλλοι φύγανε Νεοζηλανδία και ορισμένοι σταματήσανε εδώ πέρα. Ήτανε ωραία περάσαμε ωραία.

Αθ – Πήγες πίσω στο χωριό να πεις goodbye?

Ακρ – Βέβαια. Κατεβήκαμε και χαιρετήσαμε και ...

Αθ – Και τι θυμάσαι από αυτό; Την τελευταία μέρα στην Ελλάδα;

Ακρ – Κλάματα. Ευχές. Τι να κάνω τι να μην κάνω, τα συνηθισμένα που κάθε οικογένεια...

Αθ – Τι σου είπαν οι γονείς σου; single woman.

Ακρ – Να προσέχω

Αθ – Ναι. Τι να προσέχεις;

Ακρ – Από όλα. Και να μην έχω εμπιστοσύνη σε πολλά άτομα. Αυτό ήτανε το κύριο, ο συγχωρεμένος ο πατέρας μου, είχα πολύ μακριά μαλλιά και μου λέει να μην κόψω τα

μαλλιά μου. Είχα πάρα πολλά μαλλιά μακριά. Και του αρέσανε πολύ και δεν ήθελε να τα κόψω. Αλλά δεν γινότανε.

Ευαγ – Τα κόψατε;

Ακρ – Τα είχα αφήσει μέχρι που παντρεύτηκα, μετά που έκανα τα παιδιά ήτανε πολύ δύσκολα.

Αθ – You did well, it was quite a long time. So, όταν έφυγες νόμιζες ότι θα ήσουν αμερικά χρόνια στην Νέα Ζηλανδία;

Ακρ – Ναι όπως όλοι. Νομίζονε ότι θα πάνε έξω και σε 2-3 χρόνια θα γίνονε πολύ πλούσιοι και θα γυρίσουνε. Νομίζονε ότι τα χρήματα είναι στο tree και τα κόβουνε.

Αθ – Και όταν έφυγες στην Ελλάδα τι ήξερες για το, how much did you know when you were quite innocent, naive young woman?

Ακρ – Τίποτα δεν ήξερα. I really I knew nothing, I am still make some things.

Αθ – So, δεν ήξερες για γυναίκες και άντρες και πως μωρά γίνονται; Τέτοια πράγματα.

Ακρ - No, no, no. Αυτά τα έμαθα μετά που παντρεύτηκα που γνώρισα τον άντρα μου.

Αθ – Και οι γονείς δεν σου μιλήσανε τίποτα για τα ρούχα σου; You know the periods? Τίποτα.

Ακρ – No, no, no.

Αθ – So, πως έμαθες για αυτά;

Ακρ – Η μητέρα μου δεν είχε μητέρα να της πει και έτσι δεν ήξερε, άμα μου ήρθαν την πρώτη φορά θυμάμαι που κάθησα και έκλαιγα γιατί δεν ήξερα τι είναι το αίμα, γιατί ήρθε το αίμα. Και με κλάματα μέχρι που ήρθε η μεγάλη μου αδελφή και μου λέει δεν πειράζει έτσι είναι και μου έδωσε πανιά και μου είπε τι να κάνω.

Αθ – Α, σου είπε η αδελφή σου

Ακρ – Η αδελφή μου

Αθ – Και όμως δεν σου είχε πει πριν;

Ακρ – Όχι.

Ακρ – It was embarrassing thing.

Αθ – Well you would if you start bleeding think you must be dying.

Ακρ - Τώρα τα παιδιά κάνουνε μαθήματα στο σχολείο, τετάρτη, πέμπτη δημοτικού τα μαθαίνουνε όλα. Εμείς δεν έχουμε και πολλά πράγματα να πούμε στα παιδιά μας. Γιατί τα ξέρουνε όλα, κάνουνε μαθήματα, εμάς τότε είμαστε....

Αθ - Ποιο είναι το καλύτερο νομίζεις;

Ακρ - Καλύτερα είναι τώρα γιατί τα παιδιά ξέρουν τι να περιμένουν - σε ορισμένα πράγματα είναι καλύτερα τώρα - σε ορισμένα ήτανε καλύτερα τότε. Νομίζω. Συμβιβαζόμαστε.

Αθ - So, θα ήτανε πρώτη φορά που πήγες σε αεροπλάνο; Όταν έφτασες στην Αθήνα;

Ακρ - Ναι από τα Χανιά στην Αθήνα πήγα με καράβι.

Αθ - Ναι

Ακρ - Στην Αθήνα μπήκα

Αθ - Στην Αθήνα

Ακρ - ...μου άρεσε, τρελλαίνομαι στα αεροπλάνα.

Αθ - Ναι;

Ακρ - Τρελλαίνομαι. Δεν κάθησα και πολύ όση ώρα να καθήσω ξέρεις να είμαστε δεμένες μετά εγώ [? 49 '47] τρελλαίνομαι και τώρα ξέρεις. Τρελλαίνομαι στο αεροπλάνο. Μου αρέσουνε τα ταξίδια πολύ αλλά τώρα μεγάλωσα και δεν είναι εύκολο.

Αθ - Και πόσες μέρες έκανε να φτάσει στην Νέα Ζηλανδία;

Ακρ - Σταματήσαμε εδώ ένα βράδυ. Μείναμε εδώ εις το Σύνδενυ μέσα στο YCM πως λέγεται αυτό;

Αθ - YWCM?

Ακρ - Εκεί μείναμε μέσα στην πολιτεία εκεί μείναμε ένα βράδυ και φύγαμε την άλλη μέρα.

Αθ - So, από την Αθήνα ήρθατε κατευθείαν εδώ;

Ακρ - Στην Αυστραλία και μείνανε τα κορίτσια που έπρεπε να μείνουνε εδώ

Αθ - Ναι

Ακρ - Και μετά πήραμε άλλο αεροπλάνο την άλλη μέρα και φύγαμε για Νεοζηλανδία.

Αθ - Και είχες παρέα;

Ακρ - Είχα τα κορίτσια που είχαμε έρθει, τη Θεανώ την Φουνταλάκη την είδατε;

Ευαγ – Όχι αλλά την έχουμε ακούσει μας την έχουν αναφέρει κι άλλοι.

Ακρ – Την Βαγγελιώ την βρήκατε;

Ευαγ – Αυτή ήτανε στο Ουέλλινγκτων ε;

Ακρ – Ναι

Ευαγ – Όχι.

Ακρ – Αυτές είναι αδελφές οι δύο. Α, δεν πήγες στην Θεανώ;

Ευαγ – Όχι.

Ακρ – Με την Θεανώ έχουμε έρθει μαζί.

Αθ – Και τι νόμιζες όταν το αεροπλάνο έφτασε στην Νέα Ζηλανδία;

Ακρ – Τότε κατάλαβα τι έκανα. Άμα κατέβηκα στο αεροδρόμιο στο Ουέλλινγκτων και κατεβήκαμε κάτω και μιλούσανε όλοι εγγλέζικα. Τα εγγλέζικα που μάθαμε ήτανε πολύ διαφορετικά από αυτά που μιλάμε τώρα. Θυμάμαι και το νερό water water... το r δεν προφέρεται. Και γιατί δεν μας καταλαβαίνανε και σε πολλές λέξεις που μιλούσαμε δήθεν που μιλούσαμε εγγλέζικα δεν μας καταλαβαίνανε γιατί δεν τα μιλούσαμε με την προφορά που πρέπει να μιλήσουμε.

Αθ – The New Zealand accent?

Ακρ – Ναι

Αθ – Ναι γιατί είναι different εγγλέζικα. I didn't understand some New Zealand words and I was brought up here. Yes. So...

Ακρ – Άμα φτάσαμε στο Ουέλλινγκτων ηρθαν στο Ουάγκανουί, μας πήρανε εμάς από το αεροπλάνο μας βάλανε κατευθείαν στο άλλο αεροπλάνο και μας πήγανε κατευθείαν στο Ουάγκανουί.

Αθ – Α. Σε πήγες σε άλλο αεροπλάνο στο Ουάγκανουί;

Ακρ – Ναι στο Ουάγκανουί

Αθ – Πόσες - Πόσες είσαστε;

Ακρ – Είμαστε δύο εγώ και η Ντιάννα που είναι στην Ελλάδα τώρα, στην Αθήνα κάθεται.

Ευαγ – Η Ντιάννα ήτανε Κρητικιά ή;

Ακρ – Είναι από το Ηράκλειο. Ηράκλειο. Ρέθυμνο, Ηράκλειο

Ευαγ – Να μου δώσετε το όνομά της μετά.

Ακρ – Θα σου δώσω και της αδελφής της το όνομα, τη σύσταση, ήτανε και η αδελφή της στη Νεοζηλανδία. Και έχω της αδελφής της την address. Θα σας την δώσω μετά να πάτε να την πάτε να την βρείτε στην Αθήνα.

Interview with Akrivi Hiotaki continued this is file number 3.

Αθ – So, έφτασες στην Νέα Ζηλανδία και σε στείλανε στο Ουάγκανουί.

Ακρ – Στο Ουάγκανουί.

Αθ – 2 κοπέλες στο Ουάγκανουί.

Ακρ – Εμένα και την Αρτεμισία. Αρτεμις. Ήρθαν και μας πήγανε Έλληνες, ο κύριος Γιώργος με την γυναίκα του και μας πήγανε στο σπίτι τους και μείναμε σπίτι τους

Αθ – Α με Ελληνική οικογένεια

Ακρ – Το βράδυ μείναμε εκεί πέρα. Και μετά την άλλη μέρα μας πήγανε στο νοσοκομείο που πήγαμε. Και στο Ουάγκανουί ήτανε 13 άτομα Έλληνες.

Αθ – Ναι; Στο νοσοκομείο

Ακρ – Όχι στο νοσοκομείο σε όλη την πολιτεία. Ήτανε 13. Στο νοσοκομείο ήμουνα εγώ και η Αρτεμις ήτανε άλλα δύο κορίτσια η Στέλλα και η Χριστίνα, αυτές δουλεύανε στο σχολείο, σε ένα private σχολείο που τότε δίδασκε της Βασίλισσας ο γιος. Δάσκαλος. Αυτό το σχολείο έρχονται από πάρα πολλά κράτη. Παιδιά και είναι σε αυτό το σχολείο

Αθ – The private school of Whanganui

Ακρ – Ναι, ναι.

Ακρ – Είναι πολύ...Και τα κορίτσια ερχότανε και μας βλέπανε άμα είχανε ώρες πηγαίναμε και εμείς. Ήταν δύσκολο. Πήγαμε στην τραπεζαρία μας βάλανε και μαζεύαμε πιάτα, πλέναμε τα πιάτα, τι πλέναμε τώρα, τα βάζαμε στην μηχανή και για να μάθουμε να μιλάμε την γλώσσα μας βάλανε άλλη ώρα. Η μία άρχιζε 6 η ώρα και τέλειωνε 4 και η άλλη άρχιζε 10 και έτσι είμαστε υποχρεωμένες να μάθουμε να μιλάμε εγγλέζικα. Αλλά τα κορίτσια που ήτανε στην τραπεζαρία ήταν τόσο καλά που δεν θα τους ξεχάσω χώμα να γίνω. Καθόμαστε, είχανε τόσο μεγάλη υπομονή στα serviettes, παίρνανε και δεν έμαθα να γράφω, να μάθουνε να μπορώ να μιλάω, πως λέγανε το κάθε πράγμα, βρίσκανε πράγματα και μου τα φέρνανε και μου λέγανε αυτό είναι έτσι, αυτό λέγεται έτσι, με παίρνανε βόλτες, με πήγανε μέχρι το Palmerston North. Δεν θα τους ξεχάσω ποτέ. Ήταν τόσο παρ'όλο που ήμουνα μόνη και πολλές φορές ξέρεις ήθελα κάτι και δεν μπορούσα να το πω και έβαζα τα κλάματα γιατί δεν ήξερα πως να...αλλά τα κορίτσια αυτά με κάνανε να αισθάνομαι ότι ήμουνα ένα με αυτές. Σαν να είμαστε αδέλφια. Και έτσι σιγά σιγά έμαθα να μιλάω, ε, μιλάω, καταφέρνω τώρα όμως και δεν χρειάζομαι ούτε τα παιδιά μου, χρειάζομαι τώρα να πάω σε γιατρό σε οπουδήποτε και να είμαι τα καταφέρνω μόνη

μου. Και είναι, αισθάνομαι ελεύθερη. Διότι οπουδήποτε και να πάω μπορώ να ανταπεξέλθω

Aθ – So, αυτό ήτανε το Whanganui Hospital?

Ακρ – Whanganui Hospital. Ναι. Εκεί κάθησα ενάμισι χρόνο. Και μετά έφυγα και πήγα στο Ουέλλινγκτων.

Aθ – Και στο Whanganui Hospital τι δουλειά έκανες;

Ακρ – Ήμουνα στην τραπεζαρία που έτρωγαν οι νοσοκόμες και οι γιατροί. Και εμάζευα τα πιάτα και έπλενα τα πιάτα. Καθαρίζαμε τα τραπέζια αλλά ήτανε υπέροχα, όλοι ήτανε υπέροχοι ακόμα και οι γιατροί, καθηγητές που ερχότανε ξέρεις και ξέρανε ότι εμείς δεν ξέραμε να μιλάμε μας προσέχανε, μιλούσανε τόσο αργά που να καταλαβαίνουμε άμ, μας βάζανε να κάνουμε ριπίτ την λέξη που μας μαθαίναμε και αν δεν την λέγαμε σωστά δεν γελοούσαν να μας κοροιδεύουνε, σταματούσανε μέχρι να την πούμε όπως πρέπει. Αυτούς τους ανθρώπους είναι τι να σας πω, τους έχω ως και τα αδέρφια μου παρ'όλο που δεν μπορώ, τους έχασα διότι δεν ξέρω να γράψω και έτσι έχασα επαφές μαζί τους πάντοτε όμως θα τους έχω στην καρδιά μου. Τους αγαπάω.

Aθ – Και πως δούλευες έξι μέρες την βδομάδα;

Ακρ – Ναι μέναμε μέσα στο νοσοκομείο

Aθ – Ναι

Ακρ – Στο hostel που έχουνε και μένοννε, ε, περάσαμε πολύ ωραία.

Aθ – Were you home sick?

Ακρ – Βέβαια γιατί σε ένα μέρος χωρίς να έχεις κανένα δικό σου και να μην ξέρεις γλώσσα ήτανε δύσκολο και να μάθεις πως να περπατήσεις για να πας να βρεις τα άλλα κορίτσια γιατί ήταν στο σχολείο δεν ήταν και τόσο εύκολο. Δεν ήξερες, μετά που μάθαμε και περπατούσαμε ήτανε εντάξει. Μετά συνηθίζεις. Και το παίρνεις απόφαση ότι ήρθα εδώ δεν μπορούσα και να γράψω στον σπίτι μου ότι εγώ στεναχωριέμαι εδώ πέρα διότι οι γονείς μου δεν θέλανε να φύγω. Οι δικοί μου δεν θέλανε να φύγω και έτσι το έκανα μόνη μου, δεν μπορούσα να τους πω ξέρεις τώρα

Aθ – Ναι, ναι. Έκανα λάθος.

Ακρ – Δεν μπορείς να το πεις αυτό. Και έτσι σιγά σιγά έμαθα, είναι και αυτό μια συνήθεια.

Aθ – Και πήρες your first pay cheque? What was that like?

Ακρ – Ήτανε εννέα λίρες.

Aθ – Εννέα λίρες.

Ακρ – Ήτανε λίρες. [7'01]

Αθ – Πρώτη φορά που είχες τόσα πολλά λεφτά στα χέρια σου;

Ακρ – Στα χέρια μου. Και τα κορίτσια μας πήραν, πήγαμε στην τράπεζα και ανοίξαμε βιβλίο διότι δεν είχαμε και έξοδα. Το φαί μας, ο ύπνος μας ήτανε πληρωμένα, εκτός τα ατομικά που θέλαμε. Άσε αν ήθελες να αγοράσεις αλλά άλλα ατομικά

Αθ – Ναι

Ακρ – Σαπούνια τέτοια πράγματα. Και το σαπούνι το είχαν. Γιατί ήταν στα μπάνια είχαν σαπούνι αλλά το σαμπουάν που έπλενες τα μαλλιά σου, αυτά. Ήτανε, αν θέλαμε και μαζεύαμε χρήματα, τον πρώτο μήνα τα μάζεψα και τα έστειλα στην Κρήτη.

Αθ – Α.

Ακρ – Όλα.

Αθ – Και μετά;

Ακρ – Μετά μάζεψα σιγά σιγά, τα μάζεψα τα χρήματα, όπως όλοι κάνουμε στην αρχή τα αρχεύουμε και τα μαζεύουμε και λέμε δεν θα χαλάσουμε, θα περάσουμε όπως είμαστε να γυρίσουμε πίσω. Εντωμεταξύ τα φέρνει η τύχη έτσι που μένεις μένεις. Τώρα πάμε στην Ελλάδα είμαστε ξένοι.

Αθ – Ναι – Σο, δεν έστελνες λεφτά κάθε μήνα στην Αθήνα; Στην Αθήνα, στην Κρήτη;

Ακρ – Όχι, δεν πειράζει. Δεν έχει σημασία, όχι. Έστειλα πολλές φορές αλλά όχι, έστειλα και δέματα αγοράζα πράγματα ξέρεις, ρούχα και αυτά, και τα έστελνα. Εντωμεταξύ ξέρεις οι γονείς μου και τα αδέρφια μου δεν θέλανε να στέλνω.

Αθ – Θα τα μάζευες γιατί νόμιζες ότι θα πας πίσω και θα θες λεφτά.

Ακρ – Ναι.

Αθ – Ναι. Και σου γράφανε οι γονείς σου;

Ακρ – Ναι, αλληλογραφούσαμε και καμιά φορά ξέρεις τους έπαιρνα τηλέφωνο και ήτανε δύσκολο διότι τότε ήτανε μονάχα το κοινοτικό τηλέφωνο. Σε κάθε χωριό ήτανε ένα τηλέφωνο. Και έπρεπε να κάνεις συνδιάλεξη, όχι όπως τώρα. Έπαιρνα σήμερα και έλεγα την τάδε ώρα, αύριο θα πάρω τηλέφωνο να είναι η μητέρα μου ή ο πατέρας μου εκεί να τους μιλήσω. Ήταν πολύ δύσκολο δεν ήτανε τόσο εύκολο. Τώρα όλοι έχουνε στα σπίτια τους. Αλλά τότε η ζωή ήτανε πολύ διαφορετική. Άσε που όταν πρωτοπήγα και παντρεύτηκα και είχα και τα τρία μου παιδιά και δεν ήτανε εύκολο να βάλεις γραμμή και στην Νεοζηλανδία στο σπίτι σου ήτανε πολύ δύσκολο.

Αθ – Ναι, ναι.

Ακρ – Γιατί δεν υπήρχαν γραμμές.

Αθ – Και είπες ότι έφυγες από το Whanganui Hospital μετά από ένα χρόνο, πως και τι, γιατί δεν έπρεπε να καθήσεις για δύο χρόνια;

Ακρ – Πάλι έφυγα και πάλι στο νοσοκομείο το Ουέλλινγκτων πήγα. Πάλι σε κρατική δουλειά.

Αθ – Ρώτησες να φύγεις;

Ακρ – Ναι, την πρώτη φορά ρώτησα.

Αθ – Γιατί;

Ακρ – Έπρεπε να ξέρουμε που είμαι

Αθ – Όμως γιατί ήθελες να φύγεις;

Ακρ – Διότι τα κορίτσια τα περισσότερα που φύγαμε μαζί από την Ελλάδα είχαν μείνει στο Ουέλλινγκτων. Οι περισσότερες δουλεύανε στο laundry στο Wellington Hospital.

Αθ – A, where you in touch with them?

Ακρ – Ναι και μετά εκεί πήγα και κάθησα, αλλά δεν κάθησα πολύ εκεί πέρα διότι ο ήχος από τις μηχανές πειράζανε τα αυτιά μου και αρχέψανε και βγάζανε αίμα.

Αθ – Από που;

Ακρ – Ξέρεις τα μηχανήματα που πλένουνε, που σιδερώνουνε

Ευαγ – Πειράζανε την ακοή.

Αθ – In the laundry

Ακρ – Yeah.

Αθ – So, ήξερες ότι οι κοπέλες ήτανε στο Ουέλλινγκτων.

Ακρ – Ω βέβαια.

Αθ – Και ήθελες να πας

Ακρ – Ναι...

Αθ – Μαζί τους γιατί you were lonely.

Ακρ – Ναι.

Αθ – Lonely

Ακρ – Ναι ήθελα τις φίλες μου.

Αθ – Ναι. So, έπρεπε did you have to make an application?

Ακρ – Όχι, πήγα, έφυγα από το Ουάγκανούι, έδωσα την παραίτησή μου και έφυγα και το νοσοκομείο πήρε τηλέφωνο το κράτος γιατί αυτοί είχανε υποχρέωση να δίνουνε που είμαι και τι κάνω...

Αθ - ...ναι, ναι

Ακρ – και αυτοί δώσανε ότι έφυγα. Και πήγα στο Ουέλλινγκτων και πήγα στο immigration εκεί τότε ήτανε στο Corner Place τώρα δεν ξέρω που είναι, έχει φύγει από εκεί. Και πήγα εκεί και ήδη είχα βρει δουλειά στο νοσοκομείο, τα κορίτσια μου είχανε βρει δουλειά εμένα και πήγα και τους είπα ότι θα πάω εκεί πέρα. Εντωμεταξύ αφού αρχέψανε και με πονάγανε τα αυτιά μου και αρχέψανε και βγάξανε αίμα πήγα στην bossera, δεν ξέρω πως την λένε, matron νομίζω πως ήταν και της είπα ότι εγώ πρέπει να φύγω από εκεί διότι δεν μπορώ να δουλέψω εκεί πέρα και να με βάλει στο racket rooms, ξέρεις εκεί που πακετάρουνε και διπλώνουνε τα ρούχα που τα φυλάγουνε...

Αθ - ...ναι...

Ακρ – ...ή που τα βάζουνε στις σακούλες και τα πέρνουνε στα νοσοκομεία. Γιατί εκεί δεν δουλεύανε μονάχα για το νοσοκομείο ήτανε και για άλλα μέρη που, ξέρεις, χρειαζότανε ρούχα αυτά. Και αυτή έκανε decline την φόρμα μου δεν ήθελε να με αλλάξει και έτσι έφυγα και πήγα στο Ουάγκανούι σε ένα ψαράδικο

Αθ – Πήγες πίσω στο Ουάγκανούι;

Ακρ – Ουρανού είναι το ένα και Ουάγκανούι το άλλο

Αθ – Α, Ranuy

Ακρ – ναι είναι different places

Αθ – Κοντά στο Ουέλλινγκτων είναι το άλλο. Ναι.

Ακρ – Ναι, ναι. Εκεί πήγα και δούλεβα σε ένα ψαράδικο. Τώρα αυτό το ψαράδικο το έχει ένας μου ανηψιός.

Αθ – Πως το βρήκες αυτό το ψαράδικο;

Ακρ – Στο Ουέλλινγκτων εγώ έμενα σε private, ξέρεις δεν είχε το κράτος hostel που μένανε τα κορίτσια, δεν είχε μέρος, δεν είχε δωμάτιο για να πάω εγώ και έτσι νοικιάζαμε ένα δωμάτιο η Ντιάνα, αυτή η κοπέλα που... η αδελφή της και εγώ μέναμε σε ένα δωμάτιο. Και εκεί ήταν κάποιος που ξέρεις μου είπε ότι ένας Ελληνοβούλγαρος ήτανε, από την Βουλγαρία ήτανε, η γυναίκα του ήτανε Ρουμανοελληνίδα και πήγα εκεί πέρα και δούλεβα. Και τότε θύμωσα και δεν πήγα ούτε στο immigration. Διότι πήγα και τους το είπα, ξέρεις ότι εγώ δεν μπορώ να ζήσω, δεν μπορώ να είμαι εκεί πέρα γιατί θα χάσω την ακοή μου και αυτοί δεν κάνανε τίποτα και έτσι λέω και εγώ ψάχνετε με.

Aθ – Oh that's not very good αφού είπανε θα σε φυλάνε

Ακρ – *Και έτσι έφυγα.*

Aθ – So you hadn't done the two years

Ακρ – *Όχι. Και έπρεπε να πληρώσω εξήντα λίρες κανονικά ήτανε να πληρώσω εξήντα λίρες.*

Aθ - Ναι;

Ακρ – *Αλλά επειδή ξέρεις ήτανε πιο πολύ το λάθος από την μεριά αυτώνώνε έτσι δεν πλήρωσα τίποτα. Έπρεπε ο boss που είχα να δίνει ρεπόρτ τι κάνω εγώ αν είμαι καλά αν δεν είμαι, έπρεπε να ξέρουνε. Μέχρι τα δύο χρόνια. Εντωμεταξύ τέλειωσα το κράτος δεν είχε να κάνει μετά με μένανε τίποτα άλλο.*

Aθ – So you never paid the money because they didn't catch you.

Ακρ – *Όχι.*

Aθ – And what was like working at the fish? Was it a fish factory or...?

Ακρ – *No a shop.*

Aθ – A fish shop.

Ακρ – *A fish shop.*

Aθ – But fish and chips.

Ακρ – *Ναι fish and chips. Είναι hard work το fish and chips δεν είναι easy, είσαι μέσα στις φωτιές, μέσα στα λάδια είναι πολύ δύσκολο. Πρέπει να είσαι πολύ προσεκτικά*

Aθ – Ναι.

Ακρ – *Αλλά δεν ήτανε και...στην ηλικία που ήμουνα δεν φοβάσαι τότε, δεν έχεις τον φόβο που έχεις τώρα που βάζεις το τηγάκι και φωνάζεις μη. Τότε ήτανε διαφορετικά, ήτανε διαφορετική η ζωή.*

Aθ – Και όταν you had the trouble with your ears you didn't think oh I am going to go home now.

Ακρ – *Δεν μπορούσα να φύγω.*

Aθ – Because your two years were not up.

Ακρ – Ήτανε και αυτό ήτανε που δεν ήθελα να φύγω μετά, ξέρεις το έβαλα πείσμα, σου λέει ήρθα πρέπει να κάνω χρήματα για να γυρίσω πίσω. Δεν θα γυρίσω έτσι όπως ήρθα και να πω.

Αθ – Α. Είχες το νου σου ένα finger που έπρεπε να κάνεις save, πόσα λεφτά ήθελες να πας πίσω;

Ακρ – Αυτό δεν το σκέφτηκα ποτέ αλλά σκέφτηκα ότι εκείνη την ώρα αυτά τα χρήματα που είχα δεν ήτανε αρκετά για να πάω να ζήσω στην Ελλάδα.

Ευαγ – Και έτσι παραμείνατε;

Ακρ – Παρέμεινα.

Αθ – So, πόσο καιρό ήσουνα fish shop;

Ακρ – Ένα χρόνο, ενάμιση χρόνο κάθησα εκεί; Εντωμεταξύ πήγανε τα κορίτσια και δουλεύανε στο Shelly Bay αν ξέρεις είναι στρατιωτική βάση. Shelly Bay and Washa Bay. Το Shelley Bay είναι ανδρικό και το Washa Bay είναι γυναικείο, εγώ δούλευε η Ντιάνα που πήγαμε μαζί και όλα αυτά πήγε εκεί και έπιασε δουλειά. Και ήτανε καλά τα χρήματα.

Αθ – Νοσοκομείο ήτανε;

Ακρ – Όχι. Είναι στρατιωτική

Ευα – Military base

Αθ – Military base

Ακρ – Yeah. Είναι φαντάροι.

Αθ – Shelly Bay

Ακρ – Shelly Bay

Αθ – And what was the women's one?

Ακρ – Washa Bay

Αθ – Washa Bay?

Ακρ – It's a δεν είναι μακριά, δεν ξέρω αν είναι ακόμα εκεί. Αν είναι τα στρατιωτικά τμήματα εκεί. Τότε ήτανε εκεί. Και έτσι έφυγα από το ψαράδικο και πήγα εκεί πέρα και δούλευα στο mash που οι αξιωματικοί, στην τραπεζαρία των αξιωματικών δούλευα. Σέρβιρα, ήτανε πολύ όμορφα, η δουλειά ήτανε πολύ εύκολη. Και ήτανε πολλοί καλοί άνθρωποι ξέρεις. Και δούλευα εγώ και η Ρένα, δουλεύαμε μαζί, η Ντιάνα δούλευε στο άλλο στο Washa Bay που ήτανε οι γυναίκες. Αλλά πάντως περάσαμε ωραία εκεί πέρα. Μετά γνώρισα τον άντρα μου και...

Aθ – So, σε αυτόν τον καιρό μένατε σε ένα σπιτάκι είπες;

Ακρ – Μέναμε σε ένα δωμάτιο.

Aθ – Ένα one room.

Ακρ – One room three of us.

Aθ – Three of you

Ακρ – Yes.

Aθ – Was that to save money?

Ακρ – Για να έχεις και παρέα πιο πολύ. Διότι είμαστε και οι τρεις φίλες και δεν είχαμε και κανέναν άλλον. Είμαστε ξέρεις τα κορίτσια μόνες και τους φίλους τους είχες σαν την αδελφή σου, σαν την μάνα σου, όλα αυτά. Η φίλια ήτανε όλα μαζεμένα. Η οικογένεια, γονείς, φίλοι, όλοι μαζί ήτανε. Ήτανε ωραία. Διότι δεν ήσουν μόνη και να πηγαίναμε να ψωνίσουμε βοηθούσε η μία την άλλη ξέρεις και στα αγγλικά και περάσαμε πολύ όμορφα.

Aθ – Και τι κάνατε όταν δεν δουλεύατε; Αφού δουλεύατε είχατε γλέντι;

Ακρ – Όχι γιατί δεν είχαμε και πολλές ώρες για γλέντια. Διότι μέχρι να πιάσεις 10 η ώρα δουλειά και να τελειώσεις 6 μέχρι να τελειώνε η δουλειά 6, να τελειώσεις να πλύνεις έφηνες οπωσδήποτε από την δουλειά εξίμιση. Πήγαινες εφτάμιση, οκτώ παρά σίτι τι να κάνεις ; Καθόμαστε μέσα. Το πολύ να πηγαίναμε μία βόλτα μέχρι τα μαγαζιά άμα ήτανε ανοιχτά τα μαγαζιά αλλά κλείνανε τεσσερισίμιση, πέντε η ώρα τα μαγαζιά. Και δεν είχες που πας. Στα κέντρα τότε δεν ξέραμε. Πιστεψέ με και τώρα δεν ξέρω που είναι τα κέντρα στο New Zealand.

Aθ – Και τα φαγιά; Μαγειρεύατε Ελληνικά φαγιά;

Ακρ – Ναι. Μαγειρεύαμε άμα είχαμε ρεπό, μαγειρεύαμε, τρώγαμε όμως στην δουλειά μας, περισσότερο τρώγαμε στην δουλειά μας στις μέρες που δουλεύαμε τρώγαμε στην δουλειά.

Aθ - Και πως ήτανε αυτό;

Ακρ – Θα σας πω, είμαι εύκολη στο φαί, μου αρέσουν όλα. Άμα ήμουνα στο Ουάγκανουί ήταν καινούργια η κουζίνα και ήταν καινούργια τα πράγματα ξέρεις και μου άρεσαν στην αρχή μέχρι που να τα συνηθίσω και να μην μου αρέσουνε, έφυγα. Μετά πήγα στο ψαράδικο ξέρεις και ψήνανε, μαγειρεύανε Ελληνικά φαγιά. Μετά που πήγα σε αυτό με τους στρατιώτες εκεί μαγειρεύανε σπέσιαλ, ήταν σαν να πας εδώ πέρα σε ένα υπερλουξ ξενοδοχείο να φας. Ήτανε τα φαγιά τους σπέσιαλ έτσι κάθε φορά μαγειρεύανε άλλο breakfast, άλλο lunch, άλλο dinner. Ήτανε διαφορετικά τα φαγιά τους ήτανε σπέσιαλ. Και έτσι δεν...

Aθ – Yeah, you were fine. Άλλες missed the Greek food. Όμως εσύ ήσουνα easy. With the food.

Ακρ – Το φαί δεν το αναζήτησα και τόσο. Τώρα που είμαι τόσα χρόνια που μαγειρεύω Ελληνικά νομίζω άμα θα πάω σε αυτή την κουζίνα δεν θα μ'αρέσει.

Aθ – So, πως συνάντησες τον άντρα σου;

Ακρ – Τον άντρα μου. Τον συνάντησα με την Ρίτα, θα σας δώσω το τηλέφωνό της να πάτε να την βρείτε, στην Αθήνα κάθεται. Καθότανε στου αντρός μου του αδελφού το σπίτι. Η φίλη μου νοίκιαζε δωμάτια ο κουνιάδος μου και καθόταν ο άντρας μου μέσα εκεί. Τον είχε φέρει ο αδελφός του στην Νέα Ζηλανδία

Aθ – Από ποιο μέρος είναι;

Ακρ – Είναι Κρητικός

Aθ – Κρητικός;

Ακρ – Από την Κρήτη. Και εγώ πήγαινα στην φίλη μου και εκεί γνωριστήκαμε. Και εκεί αρχέψανε, βγήκαμε μερικές φορές έξω αυτό ήταν.

Aθ – Α, πήγατε έξω on dates μοναχοί σας;

Ακρ – Όχι μόνοι μας δεν θυμάμαι και πολύ να βγήκαμε μόνοι, πήγαμε στα σινεμά τότε, φέρνανε ελληνικά σινεμά και πηγαίναμε με τον αδελφό του και τις φίλες μου, ξέρεις, τότε παρέα, τώρα δεν τα κάνουνε ούτε αυτά εκεί. Περάσαμε ωραία ζωή στην Νέα Ζηλανδία. Τώρα πηγαίναμε έξω, πικνικς

Aθ – Ναι

Ακρ – Και όλα αυτά. Και τώρα κάνουνε ακόμα αλλά όχι όπως τότε, τότε ήταν διαφορετικά.

Aθ – Ναι. Ναι θυμάμαι. We used to do Greek pic nics.

Ακρ – Yeah.

Aθ – Very special

Ακρ – Άμα παντρεύτηκα κάναμε πολλά πάρτυ

Aθ – Α

Aθ – So, πήγες έξω με τον άντρα σου

Ακρ – Ε γνωριστήκαμε.

Aθ – Ναι γνωριστήκατε. Με παρέα;

Ακρ – Ναι

Αθ – Και μετά what did he do? Did he ask you to marry him or did he write to your parents? What?

Ακρ – No, no, no.

Αθ – No

Ακρ – My parents didn't δεν είχαν να κάνουνε τίποτα. Στεφανωθήκαμε πολιτικά και μετά κάναμε τον γάμο τον κάναμε θρησκευτικό γάμο τον κάναμε ήμουννα 3 μηνών έγκυος.

Αθ – Ah, tell us about that. Πως έγινε αυτό;

Ακρ – Μέναμε μαζί μετά αλλά κάναμε τον πολιτικό γάμο.

Αθ – So, όταν γνώρισες τον...

Ακρ - ...άντρα μου μετά από μερικούς μήνες μέναμε μαζί

Αθ – Ναι. So you decided to live together.

Ακρ – to live together

Αθ – That was risk e?

Ακρ – Very risky.

Αθ – Aha, how did that happen?

Ακρ – Άμα αγαπάς κάποιον θέλεις να μείνεις μαζί του.

Αθ – Ναι το ξέρω όμως αυτά τα χρόνια ήταν unusual.

Ακρ – Ήταν unusual, ήταν very unusual αλλά ήταν και οι συνθήκες unusual. Γιατί δεν είχα, ποιον να ρωτήσω. Τη μάνα μου, τον πατέρα μου, ποιον να ρωτήσω.

Αθ – Όμως αυτά, αυτά τα χρόνια να μείνεις με άντρα χωρίς να είσαι παντρεμένη ήτανε μεγάλο πράγμα.

Ακρ – Όχι και τόσο όσο νομίζεις.

Αθ – Ναι

Ακρ – Όχι γιατί πολλά κορίτσια μένανε έτσι διότι δεν είχαν και κανέναν να τους πει και να τους καθοδηγήσει όπως πρέπει

Aθ – So the other Greeks, the Greek Community didn't comment on that?

Ακρ – Μπροστά μου δεν έχουνε πει τίποτα.

Ευα – Ε, υπέθεσαν ότι θα παντρευόσασταν.

Ακρ – Ε, μα αρραβωνιαστήκαμε. Κάναμε μεγάλο πάρτυ στον αρραβώνα.

Ευα – So it was public it was official.

Ακρ – Public, it's official.

Ευα – It was a commitment, it was not just they were a boyfriend and girlfriend.

Aθ – I know but this is very interesting for me. In the sixties it is very interesting.

Ευα – But they did it in Greece, fiancé could live together.

Ακρ – Yeah

Ευα – Yeah

Ακρ – Τώρα στην Κύπρο πρέπει να μείνει έγκυος η κοπέλα για να στεφανωθούνε. Αμα δεν μένει έγκυος πριν δεν δίνουνε ούτε λόγο.

Aθ – Στην Κύπρο

Ακρ – Α, δεν το ζέρεις αυτό ε;

Aθ – Όχι

Aθ – So, α, έμενες μαζί; So it is a love match?

Ακρ – Yes. Yes.

Aθ – So, when you went out with him you thought this is the one?

Ακρ – He was beautiful man. With the best memories with him.

Ευα – He was good to you?

Ακρ – Very good.

Aθ – Why he was different to the other men in Greece, in Crete?

Ακρ – Well, he was very kind, he liked to help people that I loved very much because we help a lot of people in many ways. He helped more because I was at home the most of the time because I had the little ones but he liked to help and he was very gentle, very as a husband, as a father and friend. He was very very good, ask

anybody. When he died they had a memorial in New Zealand the Greek people in club, one here and one in Greece. He was very special person. He was different from the rest – I don't say because he was my husband but if you ask people they tell you.

Aθ – It sounds like you were fussy and that you wanted somebody different, you didn't want the same thing that you know you saw around you so you lived together after a few months did you rent to place, was that easy for you to rent a place as a non married couple?

Ακρ – Μέναμε σε ένα δωμάτιο στου αδελφού του το σπίτι.

Aθ – Ah, I see.

Ακρ – Στου αδελφού του το σπίτι μέναμε.

Aθ – Και so what was that like? So you first time had sex what was that like? For someone who knew nothing about it? Did you think this is strange?

Ακρ – Was something I never expected. I think nobody expect this anyway but it's past.

Aθ – And was that ok?

Ακρ – Yes.

Aθ – Nowadays women are expecting to enjoy sex was that always the case back then?

Ακρ – No, no. Not my knowledge. Because at that time now the girls they talk about it, everything but that time we didn't think those things, those things was secret, was special things. I don't like to talk about it now. It is something I think that persons doesn't include anybody else.

Aθ – But for you was it more just you have sex to have babies, it was something special between the man and the woman.

Ακρ – Yes. Was. Except the babies yes.

Aθ – And so you said that you had a civil marriage or registry office. How soon after did you do that?

Ακρ – After we got engaged. We have done that. Priest didn't like it.

Aθ – Ah so you had a registry office wedding straight away when you got engaged?

Ακρ – Yeah.

Aθ – But you were living together already?

Ακρ – Yes

Aθ – But you were living together and then you got engaged and then you had a registry office wedding. That was a game, two Greeks doing that. That was brave. Why did you decide to do that?

Ακρ – Oh I didn't like to live just like that.

Aθ – So you wanted to make it an official in some way.

Ακρ – Yes. Some way.

Aθ – And why you didn't get married in the Greek Church straight away?

Ακρ – We didn't have the money.

Aθ – Is it expensive?

Ακρ – It is because we bought, we got engaged, we bought a shop and we put all our money in there and the wedding had to be something special [? 30:47] we got to the church and get married and that's it finished but he wanted it a party so...

Aθ – right. So you had to save that for the wedding.

Ακρ – Yes. That's why we didn't have this straight away.

Aθ – So how long did you wait before you had your white wedding?

Ακρ – 3 months, I was 3 months pregnant when we got married.

Aθ – That's probably not unusual

Ακρ – No

Aθ – And where did you get married and...?

Ακρ – In Wellington church.

Aθ – In Wellington

Ευα – Chania Street

Ακρ – Παναγία, στα Χανιά street, yeah.

Aθ – That's a Greek Church?

Ακρ – Yes.

Aθ – It was a Greek priest

Aθ – You said that the priest didn't like the fact that you had a registry

Aκρ – Yes

Aθ – What did he say to you?

Aκρ – He said you shouldn't do both of them. I said to him do it now. I didn't care. It doesn't make any difference. So...

Aθ – So what happened after that? You had your baby?

Aκρ – I had my first baby, I used to work in a fish shop. My husband didn't know or understand a lot of English, he used to learn in Greece, he could write and read but he couldn't speak properly so we worked together. It was nice because I worked with him all the time. So when I left Friday night I was late shopping we left from the shop 10pm at night and I had pain. And we went home and my sister-in-law because we used to live altogether says [? 32:59] I couldn't eat so next day I went to the hospital, I went by myself, a friend of ours took me to the hospital because my husband had to go to the shop. And I had my baby. My husband came after he closed the shop on Saturday night and my son born Sunday morning. 1 o'clock after midnight. I was by myself all the time. And the experience to have the first baby was something and then you didn't have anybody to teach you new things, to breastfeed him, to change him, was a beautiful lady, she was very very old, the mitron [? 33:52] of the son Helen's Hospital, she was very special. I was in hospital for 14 days she came every day, she teach me how to bAθ the baby, how to dress the baby, what to do.

Aθ – That was a long time 14 days?

Aκρ – Yes it was

Aθ – It wasn't ceserean was it?

Aκρ – No, no. That time was 14, 2 weeks

Aθ – Wow.

Aκρ – In the hospital. Now it is 2 days but that time was...

Aθ – So, when did you go back to Greece?

Aκρ – In 1979.

Aθ – And that was before your brother came out?

Aκρ – No my brother was in New Zealand.

Aθ – Ah, so when did he come to New Zealand?

Aκρ – In 1969 I don't know.

Aθ – And this was your oldest brother?

Aκρ – No, no.

Aθ – The young one?

Aκρ – Young one. The one still there. He is still in Wellington. Why you haven't saw my sister-in-law Chrysoula?

Ευα – We live in Auckland so we don't know many very much the Wellington Greeks.

Aθ – So, did he write to you and say that he want to come out? Or did you suggest?

Aκρ – Yes, he is gonna come so I brought him. I made the papers and New Zealand Government said ok, I had to find him a job, so we took him working with us in the shop. It was ok and then we brought my other brother, but my other brother they came late. He came after I went to Greece and come back.

Aθ – So you went back to Greece in '79 for the first time? When you left?

Aκρ – Yes, and we stay; come back to New Zealand in '81.

Aθ – So, had you packed up to go back to Greece? Or you just would...?

Aκρ – Yes, took everything. Some of my things are still there. My washing machine, my dryer, my tables, my fridges, things, I left them all there.

Aθ – So, what brought that about? Did you think it is time to go back home?

Aκρ – My husband he wanted to move, he wanted to go to Greece.

Aθ – Did he?

Aκρ – Yes.

Aθ – Why was that?

Aκρ – He thought it was better for our children like we say you know it is better to you know your own country. But I find out in hard way – no.

Aθ – So you packed up everything and went back to your, where did you go?

Ακρ – I went to the village of my husband, my husband’s village, that’s where he lived.

Eva – Where is it?

Ακρ – In Agia Kidonias. And we sold two units we had in Wellington, a house we had in Lower Hutt and the shop and took all the money to Greece. We built a beautiful house in Galata, yeah outside Chania, we bought a property, we had about 400 orange trees, we had cows, we had goats, we had κότες, κουνέλια, we had everything. But what was very hard for my children. Because got school there, to university, it is very hard, you need a lot of money, the money we need was not enough just for one, because my first son he wanted to be designer electric for the planes. So to work the rest of my family just for one it wasn’t, wasn’t right.

Aθ – How many children did you have at that stage?

Ακρ – I had 4 and my fifth wouldn’t there. So I did like the life.

Aθ – So did you find that you have changed or? The Greeks changed?

Ακρ – If I was me and my husband I had just 2 children it would be different. Perhaps money we made perhaps we had enough to bring them, to take them to schools and do something about it, but 5 children was impossible. To send them to school, you know, to educate them. It was impossible. And I don’t want my children in the village to go to stay home. And when to find something to do. Because if you are not educated you can’t find a job, very hard.

Aθ – And you hadn’t thought about this before you went back?

Ακρ – I never thought Greece was that bad

Aθ – You forgotten about the schools?

Ακρ – I don’t think I forget completely but I never thought they are expensive so much up now.

Eυαγ – Όταν πήγατε πίσω το ’79 ήτανε η πρώτη φορά που πήγατε πίσω στην Ελλάδα από τότε που είχατε φύγει;

Ακρ – Ναι.

Ath – And where your parents alive?

Ακρ – No, my mother was. But my father no.

Aθ – When did your father pass away?

Ακρ – My father passed ’71. I had my third son six months.

Aθ – And what was that like going back home to the village to see your mother for the first time?

Aκρ – Was like born. When you are born it doesn't matter I love New Zealand, I love Australia but the place you born is something different altogether. And to see your mother it is very very special.

Aθ – So you liked being back in Greece was just the fact you didn't get to earn enough money to educate your children?

Aκρ – That's part of it.

Aθ – Or they were things in Greek life you didn't like any more or...?

Aκρ – For me we had other issues except the money. We had problems, other problems.

Aθ – With the families?

Aκρ – We build, the house we built, a first cousin of my husband get us the property and it was too much money. He had too much money. A lot of money and the rest of the family didn't like it. Because we were to get all the money. I never done it for the money. That's why I left.

Aθ – Akrivi's son, Manos just walked in.

This is file identification 4 interview with Akrivi continuing and there is a lot of traffic and noise in the background because we are on the main road.

Aθ – So did you find the dynamics to be with your husband's family was all problematic?

Aκρ – Yeah.

Aθ – They made a lot of problems so I had left.

Eva – So how did you say that?

Aκρ – Just on my husband we were not there. I said to him if you are not coming I take the children and go. Take them out of the country.

Aθ – Was he happy then?

Aκρ – Yes. Yes. In Greece, not, no. He didn't like it. He wanted he never thought a minute to leave his family so we pack everything, somethings they came to New Zealand, somethings they stayed in Greece or wherever.

This is file number 5 interview with Akrivi Hiotaki continuing.

Aθ – Sorry you were saying that your husband

Ακρ – We had to leave. Γιατί ήτανε πολλά πράγματα στην μέση από τους δικούς μου δεν είχα ποτέ never any problems but from the other side because the money makes your best friend your enemy best friend. So I didn't like it. I didn't like the atmosphere for my children, for me for everybody. We just sold the house and left the rest and planning to go back home, I am calling New Zealand home.

Aθ – Wow. So you went back to New Zealand? To Wellington?

Ακρ – Yes.

Aθ – And what did you get to do when you got to Wellington?

Ακρ – My husband start work, we rent a house and my husband start working in a fish shop and I stayed home with my children. I couldn't work because children was little so we managed with my husband's wages. It was tough but we manage.

Aθ – And so what happened with Australia? When did you decide to come here?

Ακρ – Oh Australia, my brother-in-law came here from New Zealand so a friend...

Aθ - ...brother-in-law?

Ακρ – ...my brother-in-law, my husband's brother

Aθ – Ah, your husband's brother. The one that you lived with when first...

Ακρ – yes. No, no that one. It is another one.

Aθ – Another one. And why did he come to Australia?

Ακρ – He came, life is better than New Zealand.

Aθ – Is this why he came?

Ακρ – If you want...yeah...because his son liked it better, came for holiday here he found out other Greeks here, the Greek food, Greek night clubs and all of these things that you cannot find them in New Zealand. So she made his parents sell everything in New Zealand and came here. So my Mano came with my husband and helped a friend of ours to go, he had a fish shop, so my husband came with Manoli and looked after it for few months and he went to Greece then got married. So Manoli didn't want to come back to New Zealand. He stay here and then the rest of my children came and what I am going to do without my children in New Zealand?

Aθ – Ah, was your children who came over?

Ακρ – So, I came.

Aθ – And so you and your husband decided to pack up and come here?

Aκρ – My children was here and what am I going to do – we spent too much money being on the phones all the time and everything so, and I missed them. And they were young. They need the parents near them. So we came.

Aθ – So how old were you then? When you moved here? What year was that?

Aκρ – 1990.

Aθ – 1990

Aκρ – 1990. I am nearly 21 years here.

Aθ – Wow. 1990. And so when you came here you came straight to Sydney?

Aκρ – Yes

Aθ – And what sort of work did you do when you came here?

Aκρ – We bought a cleaning jobs

Aθ – Ah yeah. A cleaning contract.

Aκρ – contract in a pub, club or whatever they call them. And also we work at cleaning schools. My husband with another gentleman work in cleaning [? 4:17] you know this sort of things. And then we bought a shop, fish shop, but here is different from New Zealand. Here you have to be very very careful so we never had it very long the shop.

Aθ – What was it dangerous or what was? What do you mean you had to be very careful?

Aκρ – Here the competition is very very big

Aθ – big?

Ευα - Competition

Aκρ – competition

Aθ – Oh the competition. Yeah

Aκρ – And when we open the shop was one Greek shopping here and the other one there and we were here so those two wanted us out. So they made us go.

Aθ – Ah.

Aκρ – We are not very good race, are we?

Aθ – Ah, I think it is business. Nothing to do with race. So what did you do after that?

Aκρ – After that we clean, came back to cleaning again for few months and then my husband got sick and he couldn't work so stopped too.

Aθ – You stopped as well?

Aκρ – Yes

Aθ – To look after him

Aθ – So, what, how would you describe your life here compare to New Zealand?

Aκρ – In New Zealand it's easier to move because the place is little, is small. And from Mt Victoria used to [? 5:58] to turn in here it is different story because you have to go, to change trains and buses and that but life is better here you find Greek things, find them easier, cheaper, and my children got jobs here. I don't think they can find both jobs in New Zealand now.

Aθ – And what do your children do?

Aκρ – Emmanuel he is a painter, he can find easy in New Zealand job. But one of my sons, the little one he is working in a factory, which fix up the aluminium and windows, he is the boss there. My first son he is working in the company, the exercise machines, he is like a teacher and he fix up all the electronic things. And he get good money. They sent him everywhere. And my other son, Spyro, he is working on electronics too he fixes up TVs and...how do you call them, you know all this complication things we've got today in all of the hospitals, sometimes you go and you see all the officers in the factories they have the machines all those computers or no, he is fixing all this up.

Aθ – Ναι, ναι. Ah ok, he is an IT

Aκρ – Oh I don't know how they call them.

Aθ – And so really you came here to be near your children and they came to have a better life.

Aκρ – Yes.

Aθ – And so you sound like that you've got mixed feelings about...

Aκρ – Oh New Zealand, I love New Zealand. I love New Zealand. I love New Zealand.

Aθ – Because it is easier to live

Aκρ – No, it's not, it's not just the living, but because I think I came there I was, I tell you in Greece I don't remember all my first years you know until I was 10 years old I don't remember much. New Zealand I remember all from the beginning to the end. I remember everything.

Aθ – Because it was so different

Aκρ – Yeah. And I have got married there; my children were born there

Aθ – You became an adult

Aκρ – Yeah, my friends everything were there. Here it is very hard to have friends. Not because, it is too far away. And until you know, I have got friends at the other side to go there it takes me a day to go there. To stay half an hour. From here to go to La Ceiba or [? 9"14] I have to change two buses and train it's not very easy to see your friends here and in New Zealand was quicker, easier.

Aθ – Yeah, it is smaller.

Aκρ – It is smaller.

Aθ – And so, despite the fact that there is more Greeks here you are not making as many, or you are not seen them as often. As you would in New Zealand.

Aκρ – No, no.

Ευα – So do you have often the opportunity to go to Greek Community events?

Aκρ – If I want to, yes I can. If I want to yes.

Aθ - If you want to. But you don't want to?

Aκρ – Not because I don't want to, if you don't have friends to go with, you know it is not easy.

Ευα – How about your children? Do they go to these events?

Aθ – They don't mix with the Greeks?

Aκρ – Not very often.

Ευα – Do you speak Greek at home?

Aκρ – Yes. Yes.

Aθ – Why do you think they don't mix with Greeks?

Ακρ – They do mix with Greeks it's not they don't mix but it's, how can I say it? They've got friends, they've got different, I don't want to go to the nightclub, what am I going to do at the nightclub?

Ευα – Πάτε στην εκκλησία την Ελληνική;

Ακρ – *Oh yes.*

Ευα – Πάτε κάθε Κυριακή ή όποτε μπορείτε;

Ακρ – *Εγώ πηγαίνω κάθε Κυριακή και σήμερα έπρεπε το πρωί να πάω στην εκκλησία αλλά δεν ήμουν καλά και δεν πήγα.*

Ευαγ – Έχει κοντά εδώ Ελληνική Εκκλησία;

Ακρ – *Έχει στο [? 10'49] ένα λεωφορείο, είναι κοντά η Ελληνική Εκκλησία μας. Η Αγία Ευθυμία είναι κοντά. Πηγαίνω τακτικά, την εκκλησία μου δεν την χάνω. Η εκκλησία είναι κάτι που με ηρεμεί, βλέπω και όλες τις φίλες μου εκεί πέρα. Είναι κάτι που είναι... Είναι κάτι που πρέπει να το έχουμε στην ζωή μας.*

Αθ – So if you had a choice where would you live?

Ακρ – *New Zealand.*

Αθ – New Zealand.

Ακρ – *One day I think I will go back.*

Αθ – Really? And not Greece.

Ακρ – *Greece no, I am sorry.*

Αθ – Have you been back since your return?

Ακρ – *Yes. Είναι ενάμιση χρόνος που γύρισα. Κάθησα 2 μήνες.*

Αθ – Why do you go back?

Ακρ – *I am not saying I am not going back, to go back, to live there, I don't think I can any more. I change. I change.*

Αθ – How have you changed do you think?

Ακρ – *Different cultures, different language, I don't know why I change but I think they change too. Because you don't see them often. And how often I saw them in so many years. '64 I saw them twice or three times, I went three times in Greece.*

Αθ – So you don't, your sisters are still there?

Aκρ – Yes. I ring them up I talk to them so often.

Aθ – But you don't have much in common or...?

Aκρ – My first sister yes but the rest they got children, they got their work...

Ευα - ...their life...

Aκρ – Their life. It is different, they got their friends it is different it's altogether, I am outsider

Aθ – You are an outsider?

Aκρ – Doesn't matter, if, you know, it's not the same.

Aθ – So when you go back to Greece the fact that everybody is speaking your language and they look familiar that doesn't make you feel oh...

Aκρ – Oh I feel happy to be with them. And I feel very sad when I left. I lost about 5 kilos. In one week when I came back from Greece. Because I missed everything from there. But I don't think I can live there anymore.

Aθ – Yeah well once you have your mind somewhere you can't be happy anywhere really.

Aκρ – It is very hard. It is very hard. It is very very hard. Because the other my sister the other my brother and everything but I don't know why, so many years apart, they have their own lives settle and I have my own

Aθ – Yeah

Aκρ – Own paths. Different.

Aθ – Distance separates people

Aκρ – With my brother in New Zealand is different.

Aθ – So that your younger or your older one?

Aκρ – My younger brother.

Ευα – So the older brother went when you were back in New Zealand but he didn't stay long?

Aκρ – No. He stayed two years.

Ευα – He didn't like it?

Aκρ – No

Ευα – No. He was already told to.

Ακρ – No, he didn't like. His second daughter born New Zealand but he didn't like it. They had their own house in [? 14'28], his wife missing her parents and...

Aθ - It is hard to learn a new language too when you are an adult.

Ακρ – Yeah, they are ok. They are alright.

Ευα – They didn't need to migrate perhaps.

Ακρ – [? 14:49] this is how they see it.

Ευα – But your other brother in New Zealand is happy there? His family?

Ακρ – Yes. My brother in New Zealand he has two sons and a daughter, his daughter is a teacher. One his son is working where he is finding a job the other one he is in the bank. He's high up in the bank I don't know what exactly he is doing but I know they send him everywhere. With a money.

Aθ – So looking back in your life, would you have changed anything?

Ακρ – Not really. No. No. I was happy. My life in New Zealand was like a dream. The people, we never went, often out, oh how I say it. My times the χορούς που κάνανε οι Έλληνες, πικ νικ, and that we always went. But to go shopping or that it wasn't very often we went with my husband out. But all people they say we look like we had 5-6 children we went hand to hand everywhere. It's a..., I miss it very much.

Ευα – Did I talk to your daughter when I phoned?

Ακρ – Yes.

Ευα – Because I asked her which country did she prefer and she said New Zealand was good but she likes living in Australia because there are more opportunities – this is where their home is. So children prefer to live in Australia.

Ακρ – In Australia, yes.

Ευα – But she is married to an Italian e?

Ακρ – Yes.

Aθ – But you think children always want to go something bigger and better like you left and they left New Zealand to something bigger and better. It is once you have done this it is hard for...

Ακρ – It is hard to go in small places now. For that.

Aθ – A lot of people are going from a village to a city.

Ακρ – For me it's better because quieter.

Aθ – You are in different stage of your life.

Ακρ – But for them it's exciting because they are going to a thousand people here you can't, you are going to the city and you can walk and they like it that way. And the friends they had in New Zealand, they, so many years now, twenty...my children is 21 years, they closed 21 years being left New Zealand. I have few months to go that. But, and it is long long time to [?17:40] you go the different ways. Here they met new friends, very, seeing them every day they have better life in here. They can do things here better than New Zealand. New Zealand is little. One day they could see it is better, I hope so.

Aθ – Yes, maybe.

Ακρ – maybe. It is very hard to move from one side to the other.

Ευα – Just one question I want to ask you about if you see there are any differences between the Greeks in New Zealand and the Greeks, here, in Australia?

Ακρ – Yes

Ευα – What are these differences?

Ακρ – Here the Greeks really, I don't know how they do it, they have some friends and they stay close to that. You are outsider. You know. They say you hello but they never invited you to their home even you invite them to your home and they come and have coffee and that they see you after a few days and they really don't know you. I find it very...but there are so many here. And it is not very easy to, how am I going to say it...

Ευα – ...to maintain a friendship?

Ακρ – Yes, and to know which is good and which is better. Because too many things happened and here is too many δεν μπορείς να εμπιστευθείς εύκολα εδώ πέρα. Είναι life is different to New Zealand. New Zealand is quieter and τον διπλανό σου τον ξέρεις. Εδώ πέρα δεν τον ξέρεις. Εδώ την διπλανή την γυναίκα την έχω δει μία φορά. Εδώ δίπλα μου. Τους έχω μιλήσει πολλές φορές I never say to her, they never say hello so I didn't talk to them any more. Από δω τους βλέπω ένα καλό δεν έχει, ξέρεις δεν είναι Έλληνες, από δω είναι Λιβανέζοι και από δω είναι δεν ξέρω είναι απ'αυτούς...αλλά δεν είναι πολύ εύκολο να εμπιστευτείς. Δεν είναι τόσο εύκολο. Στην Νεοζηλανδία οι Έλληνες ήμασταν λίγοι, θυμάμαι πηγαίναμε πικ νικ ήμασταν μια μεγάλη οικογένεια, στην εκκλησία, αν μας έβλεπε κάποιος κάπου στα μαγαζιά να καθήσει να σου κουβεντιάσει να σου πει. Θα ζητούσες κάτι, ξέρεις βοήθεια είχες. Εδώ πέρα είναι different it's really different. Πας μέσα στα μαγαζιά και είναι Έλληνες δεν never talk to you in Greek. Very

very few. Να σου μιλήσουνε Ελληνικά ενώ ξέρεις και πολλές φορές ξέρεις το κάνω επίτηδες και μιλάω Ελληνικά δεν answer back.

Ευα - Ναι;

Ακρ - Ενώ θα έρθει μία γυναίκα και μία άλλη Ελληνίδα που την ξέρουμε και παπαπα ενώ εμένα δεν θα μιλήσουνε στην άλλη.

Ευαγ - Α διαλέγουμε δηλαδή σε ποιον θα...;

Ακρ - ...θα μιλήσουν. Προχτές είχαμε πάει έξω και καθήσαμε, ήτανε ο αδελφός μου εδώ πέρα, και είχαμε πάει και είχαμε καθήσει έξω να φάμε και στο τραπέζι μας κάθισε η, κάθισε η, καθόταν μία κυρία. Και τη ρωτήσαμε, εγώ δεν ήξερα ότι ήτανε Ελληνίδα. Και της λέω μπορούμε να καθήσουμε, ήτανε τρία καθίσματα δεν ήτανε το τραπέζι ελεύθερο. Λέει καθίστε. Μιλούσαμε Ελληνικά. Μας φέρανε το φαί που φάγαμε, αυτή δεν μιλούσε. Δεν μας είπε τίποτα. Εγγλέζικα μας μίλησε ότι την ρωτήσαμε ξέρεις αυτό και προσπαθήσαμε να την βάλουμε στην κουβέντα. Μετά έρχεται μία κυρία και της λέει ακόμα κάθου εδώ πέρα.

Ευαγ - Στα Ελληνικά;

Ακρ - Ναι. Και μιλούσε μετά Ελληνικά. Λέω για κοίτα. Δεν είναι...δεν ξέρω...δεν εμπιστευόμαστε, δεν...; Δεν ξέρω. Έχουνε γίνει...δεν έχουμε την εμπιστοσύνη που είχαμε στο New Zealand.

Ευαγ - Και μετά η άλλη ερώτηση είναι σε σχέση με αυτή κυρία Ακριβή είναι, όταν είσαстан στην Νέα Ζηλανδία νομίζετε ότι οι άνθρωποι σας έβλεπαν διαφορετικά απ'ότι εδώ στην Αυστραλία; Δηλαδή επειδή είστε Ελληνίδα, ξένη, νομίζεται ότι έχει διαφορά ο τρόπος που σας συμπεριφέρονται;

Ακρ - Όχι.

Ευαγ - Ο ίδιος είναι.

Ακρ - Όχι. Όχι. Εγώ δεν έχω δει από κανένα race, από κανένα κράτος που λένε οι Μουσουλμάνοι, να πάρουμε τους Μουσουλμάνους, εγώ έχω φίλους Μουσουλμάνους, φίλες Μουσουλμάνους, δεν έχω πάει σπίτι τους με έχουνε καλέσει πολλές φορές αλλά δεν έχω πάει. Είναι δικό μου το σφάλμα όχι δικό τους αλλά ποτέ και άντρες και γυναίκες ποτέ δεν μου έχουνε δείξει ότι είμαι κατώτερη που λένε οι άντρες οι Μουσουλμάνοι τις γυναίκες τις έχουνε κατώτερες. Εγώ νομίζω ότι φταίμε και εμείς σε ορισμένα πράγματα. Διότι άμα περάσεις από τον δίπλα και δεν του πεις ένα hello δεν θα σου μιλήσει και εκείνος.

Ευαγ - Σωστό.

Ακρ - Εγώ το έχω βρει αυτό επειδή δεν οδηγώ και μεταφέρομαι σε όλο το Σύνδνευ με μπάσα και τραίνα και κάθομαι στα λεωφορεία και στα τραίνα που πολλές φορές θα χάσω το λεωφορείο περιμένω και μισή ώρα για να έρθει το άλλο και μιλάω με όλους οποιοσδήποτε και να είναι εκεί πέρα εγώ θα μιλήσω. Μ'αρέσει να πιάσω κουβέντα. Μου

αρέσει να μάθω και όλα αυτά. Ποτέ δεν έχω βρει ούτε άντρα ούτε γυναίκα να μην μου μιλήσει με σεβασμό, ποτέ δεν έχω αισθανθεί ότι είμαι ξένη εγώ νομίζω ότι τους Μουσουλμάνους εμείς τους κάνουμε να, σε ορισμένα πράγματα να γίνονται έτσι.

Aθ – The Musoulman?

Ευα – It is our attitude as well.

Aθ – Ναι ναι.

Ευα – Absolutely, so άμα ήτανε να συγκρίνεται τους Νεοζηλανδούς με τους Αυστραλούς σαν ανθρώπους τι θα λέγατε; Το ίδιο είναι ή είναι διαφορετικοί;

Ακρ – Οι Νεοζηλανδοί είναι more kind από τους Αυστραλούς. Οι Αυστραλοί έχουνε το πολύ εγώ ενώ η Νεοζηλανδία δεν το έχει αυτό. Εγώ στην Νεοζηλανδία έζησα υπέροχα, οι Μάοροι μας σεβότανε, δεν πενούσανε Χριστούγεννα, Πάσχα να ερχότανε να ψωνίζανε από το μαγαζί να μου φέρουνε τα τριαντάφυλλα τους ή κάτι θα μου φέρνανε. Μας προσέχανε, δεν ξέρω αν ξέρετε το Ουαχίνγκι που πνίγηκε στο Ουέλλινγκτων το θυμάστε; Τότε ήτανε το μόνο μαγαζί που είχε ηλεκτρικό το βάλανε επίτηδες το κράτος για να έχουνε επειδή είμαστε και στην θέση που είμαστε στη μέση Απερ Χατ και Λόερ Χατ και Ουέλλινγκτων και ερχόταν και ψωνίζανε γιατί δεν ήτανε πολλά μαγαζιά που είχανε ηλεκτρικό και ήταν Παρασκευή και είχαμε τόσος κόσμος γιατί δεν είχανε τίποτα να μαγειρέψουνε, ερχότανε και ψωνίζανε. Και ήρθανε οι Μαόροι με τα μότορμπάικς, ήτανε καμιά διακοσαριά άτομα και ήρθανε, μπήκανε μέσα, παραγγείλανε σαν κυρίους πληρώσανε, αλλά μετά θέλανε, έκανε κρύο έξω, θέλανε να καθίσουνε να φάνε μέσα, αλλά ξέρεις το μαγαζί ήτανε τι να σας πω, όσο είναι αυτό το δωμάτιο ήτανε το δωμάτιο που έμπαιναν οι άνθρωποι. Και οι άλλοι περιμέναν οι άνθρωποι έξω ουρά και δεν μπορούσαν να μπουνε μέσα. Και τους λέει ο άντρας μου πρέπει να φύγετε, διότι πρέπει να μπουνε και οι άλλοι να φάνε, είναι παιδιά που πεινάνε, δεν φεύγουμε, θα φάμε και μετά. Ρε πρέπει να φύγετε να μπουνε οι άνθρωποι να φάνε, στο τέλος ξέρεις, θύμωσε ο άντρας μου και πήγε και έπιασε ένα μαχαίρι έτσι θα σας σκοτώσω άμα δεν φύγετε. Φύγαν οι άνθρωποι δεν έγινε τίποτα ξέρεις. Next day ήρθανε και σταματήσανε με τις μότορμπάικς απέναντι έτσι και θέλανε να βάλουνε τις μηχανές να μπουνε μέσα να μας χαλάσουνε τους τοίχους ξέρεις με το μότορμπάικ. Βγαίνει ο άντρας μου και τον ελέει θέλετε να χαλάσετε το μαγαζί, γιατί να το χαλάσετε, τώρα λέει που είστε ήρεμοι και εσείς και εγώ. Οι άνθρωποι που περιμένανε έξω είχανε σπίτια, είχανε παιδιά που θέλανε να φάνε, εγώ δεν σας είπα να φύγετε επειδή ήθελα τον χώρο μου. Είδατε τι είναι αυτό; Γίνανε οι καλύτεροι φίλοι μας και προσέχανε το μαγαζί δεν μπορούσε να μπει άνθρωπος μέσα να το σπάσει, να κάνει κάτι, κανένας δεν μπορούσε να το αγγίξει. Το πιστεύετε ότι έρχονται εδώ άνθρωποι, τώρα παιδιά και μας χαιρετάνε εδώ πέρα;

Ευαγ - Ναι;

Ακρ – Από αυτά τα παιδιά.

Ευαγ – They respected the fact that they approached the man, respect him

Ακρ – And we look after them when they shop. Good.

Ευαγ – Και ο άντρας σας πότε πέθανε κυρία Ακριβή;

Ακρ – Είναι τριάμιση χρόνια τώρα.

Ευαγ – Α είναι πρόσφατα ε;

Ευαγ – Ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του.

Ακρ – Ο Θεός να τους αναπαύσει όλους που βρίσκονται εκεί. Επειδή φοράω αυτά; Τα παιδιά μου δεν θέλουν τα μαύρα.

Αθ – Τι καλά κάνουνε τα μαύρα;

Ακρ – Τίποτα δεν κάνουνε τα μαύρα.

Αθ – Τίποτα.

Ευαγ – Και έτσι ήρθατε να μείνετε μαζί τους όταν πέθανε ο άντρας σας;

Ακρ – Όχι, όχι, όχι. Αυτό είναι το σπίτι δικό μου.

Ευαγ – Είναι το σπίτι σας

Αθ – Μένετε μαζί

Ευαγ – Και μένει εδώ η κόρη σας με τον άντρα της και ο γιος σας ε;

Ακρ – Μένουν 3 αγόρια, η κόρη μου, ο γιος μου με την φιλενάδα του.

Ευαγ – Α, τους βλέπετε όλους καλά;

Ακρ – Yes. Και από την άλλη Παρασκευή θα έρθει ο παντρεμένος μου γιος για να μείνει ένα μήνα, θα φύγει στην Ελλάδα, για holiday και μετά φεύγουνε στην Μελβούρνη.

Ευαγ – Μετακομίζουν στην Μελβούρνη. Α.

Αθ – Well είχες a good marriage.

Ακρ – Yes, best.

Αθ – So you are lucky. Yeah.

Ακρ – Very lucky.

Αθ – And like all good things some times they come to an end.

Ακρ – Yes.

Αθ – But the good thing is that you've got some good memories.

Ακρ – Yes. And I got my children. Out of it.

Αθ – Yes it is lovely that they are around you and instead of you being on your own you've got all of them, that's wonderful.

Ευα – Yeah.

Ακρ – Yes.

Αθ – Thank you very much

Ακρ – You are welcome.

Αθ – Να το κλείσουμε;

Ακρ – Yes.

Ευα – Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Transcriptions by Lucy Anastasiadou-Hobbs